

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 4-hasdos petit sor egyszer 20 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.

Különletti petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, november 18.

Mai számunk főbb közleményei:

- Apró csatározások.
- A nagybeteg Tolstoj.
- Aradi tanárok küldöttsége Barabásnál és Justhnál.
- Városatyja-jelöltek.
- Öngyilkos ügyvéd.
- Sulkovszky hercegnő ügye a belügyminiszter előtt.
- Tömeges váltóhamisítás Varjassy tanfelügyelőnévére.
- Színészek a bíróságnál.
- Roham az igazságügyminiszter ellen.
- Nygygyülés Ottenberg Tivadar érdekében.

Levél egy önjelölthöz.

Arad, november 17.

Hogy az orfeum kuplójával dudoljam: ön-e az a nő, illetve ön-e az az ur, aki két hét óta háromszáznegyvennyolc látogatást tett, akinek háromszáznegyvennyolcszor nem sült le a bőr az arcáról, miközben ismerős, fél-idegen és egészen távolálló embereknek azt mondta: „kérem, az ötödik kerületben föléptem, ha méltónak tart a városatyai tisztségre, ajándékozzon meg bizalmával”; ön-e az az ur, aki négy hét óta oly szorgalmasan tanulmányozza a választók névjegyzékét, mint doktor Goldzieher Ignác a keleti nyelveket, megállapítván minden egyes választóról, vajjon szereti-e önt, vagy undorodik-e a közellététől, vajjon van-e neki sógora, nagybátyja, unokatestvére, doktora, páciense, nagykereskedője, vevője, hitelezője, bankigazgatója, barátja, vagy metressze, a kinek révén ön őt megközelíthetné,

oldalba kapacitáltathatná és szavazóul megnyerhetné; ön-e az az ur, a ki ötvenkét féle variációban kombinálja össze a szavazó-cédulákat, hogy az ön nevét mindenféle izlésű ember számára megfelelő körítéssel találja fel; benyomatja a nevét a munkapárti cédulára, megspékeli vele a függetlenségi szavazólapot, majd csinál fél-munkapárti, fél-függetlenségi cédulát, összetársul a többi önjelölttel és valamennyi hivatalos jelölttel, az autonom-kör cédulájával és az orthodox hitközségnek héber betűkkel írott lajstromával; ön-e az az ur, a ki ellenségeket szerez magának, hiszen nincs egy polgártárs se, a kit megszólít, s a ki ne tartaná magát legalább is annyira a torony alá valónak, mint ön; beteggé hűti magát, gyalázatos módon elhanyagolja a családját és a törzsasztalát, az irodáját, vagy üzletét, magánügyeit, — ön-e az az ur?

Igen, ön az az ur, az önjelölt, a kit még ennek a névnek humoros színe se riaszt vissza ettől a szereptől. Nem is ezt akartuk tulajdonképpen kérdezni, hanem egyebet: érdemes-e mindez, s érdemes-e oly annyira törni magukat a városatyaság után másoknak, akik talán más vignetta alatt, de hasonló nekidüléssel mennek a választásoknak.

Nem, ó nem. A közbizalom ugyan szép, még akkor is szép, ha kétszáz polgár csak úgy szavaz az emberre,

hogy előzőleg ötször a nyakára másztunk, a becsületszavát vettük, a gyermekeit megeskettettük, presszionáltuk és ígéretekkel kecsegtettük őket a szavazatért, és végül is a szavazó helyiség bejárata előtt szószegesen csipve, egy ragasztó cédulával juthattunk a listájára, — ez szép. Hiszen a közbizalomnak majdnem mindig ilyen az útja, még a nagy politikában is. És végül is, az ember többnyire csak egyszer önjelölt, a mig bejut. Azután megszokják, s adoptálja egyik, vagy másik párt. De egyébért nem érdemes.

Az a dicsőség, az a hatáskör, az a „hatalom”, az a misszió, amely a közigazgatás mai formái mellett a városatyának jut, majdnem annyi, mint értéktelen. Azért akar ön városatya lenni, hogy minden tisztviselőválasztás előtt őt pályázó fölkeresse önt, s hogy ön választhasson a dilemma között: vajjon mind az ötnek megígérje-e a szavazatát, vagy pedig négyet örök ellenségévé tegyen? Azért törí ön magát, hogy havonta egy délután statisztálhasson a városházán, mert ha valamiben fölszólal, a referens körülbelül olyan tónussal felel önnek: „már kérem, mi azt jobban tudjuk.” S a többi városatya nem önnek ad igazat, hanem a referensnek, mert minden városatya csak azokat a javaslatokat és interpellációkat ismeri el bölcsnek és helyén valóknak, amelyeket önmaga tesz, ellenben a többit

Könnyek a kocsiban.

Írta: Kanizsai Ferenc.

Az örökké tartó rémítő novemberi eső elől a kávéháza menekültem. Igazán, csak az eső miatt mentem oda; és csak, a mikor már elibem tették a csészét, melynek barna tartalmát szórakozottan kavartam a kavállal, kezdtem azon töprengeni, hogy mi végett is jöttem be az unatkozónak ebbe az ísítő központjába. Végső céltalanságomban két szeke rész önkéntesnek a karamboljátékát figyeltem és nem volt nehéz megállapítanom, hogy Magyarország tömegtelen energia feosériődik el atban az igyekezetben, mely szinte tulnageti az önértetet, ha a dákóval nekilödtött fehér golyó eltalál, a másik fehéret, meg a vöröset.

Egyszer csak egy torzborz, marcona férfiut igazított asztalom elé a pincér. Kávézás gummiöpeny volt rajta, melyről, mint az esernyőről, kis técsákat csinálva pergett alá a víz. A nevemet kérdezte, biztos chajtján lenni abban, hogy én vagyok-e én.

— Mi tetszik?
 — Tessék kijönni az utcára. Egy ur hivatalja.
 — Nem megyek. Jöjjön be az az ur, ha kíván tőlem valamit.

A gummiöpeny, végigloccsolva a kávéházat, kifelé imbolygott az ajtór, de pár perc múlva már megint előttem állt.

— Az ur nem jöhet be.
 — Bánom is én. Ne jöjjön.
 — De nagyon kéreti az urat. Azt mondja, jó barátja és hogy életbevágó ügyről van szó.
 — Mindjárt megyek, mondja meg neki.
 — Igen.

Kifizettem a kávémat, de elfelejtettem az esernyőmet és nem nagy érdeklődéssel léptem az utcára. S étnézek. Senki. Hol a gummiöpenyes? Végre fölfedeztem. Kicsit odább, a szögleten állott egy csukott bérkocsi; előtte remegő lábú, pokróccal letakart sovány lovak. A bakon a gummiöpenyes.

— Hol az az ur?
 — Bent ül a kocsiban.
 Kinyitottam a kcsi ajtaját. Sötét este volt és én nem láttam a kocsiban senkit. De, hogy van benne valaki, azt a balkán és elfojtva hallatszók zokogásból sejtettem. Az illető meg is szólalt:

— Köszönöm, hogy eljöttél.
 A homályból egy keztyüs kéz nyult felém, hogy megszorítsam.

— Gyere, ülj ide mellém! — szólt siró hangon.

— Szívesen. Hanem megmondhatnád, hogy ki vagy. Elközött sötétség, nem látok semmit.
 — Meg sem ismeresz? Ernő vagyok.
 — Te? Ernő? Hát mi baj, öregem?
 — Majd elmondom, csak ülj mellém.

Helyet foglaltam a szűk ülésen. A kocsi alacsony padmalva miatt meg kellett görbítenem a hátamat. Kényelmetlen egy fülke, az

már bizonyos. Miért kell nekem ebben a szűk és rázó szekrényben kucorognom? Valóban, a sors változatos és kiszámíthatatlan.

A kocsi már vagy öt perce zököldött az esőben és sötétségben elmosódó utcákon. A gázlámpák fénye a ködben megakadva, fantasztikus távolságokból látszott pisilakolni.

— Hová megyünk? — kérdeztem a barátomtól.

— Ha én azt tudnám! — felelte sóhajva — de különben is nekem egészen mindegy. Hidd el, nem fontos, hogy hová megyünk!

— De hát voltaképpen mit akarsz?

— Semmit. Én csak sirok, zokogok. S rátom a boldogságomra, temetem a remény-ségemet.

— Ez is foglalkozás, öregem. De nem gondold, hogy drága?

— Miért?

— Sokba kerül a kocsi.

— A felét te fizeted.

Erre igazán nem voltam elkészülve. Attól tartottam inkább, hogy az egész kocsi költségszámra szakad. Szerencse, hogy csak a fele. Ma jó napom van. Jól kezdődött és jól végződött. Reggel a házbárnek csak a fél birtam kifizetni és ime, most is, csak félfuvar tartozik rám. Ha ez így folytatódik, a fele jövő delnemmet takarédba tehetem és tőkepenzessé leszek.

— Nem haragszok, ugye, öregem, — vette fel sirdogáló szavát Ernő barátom — hogy

Apró csatározások.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, november 17.

A képviselőház ma folytatta a polgári perrendtartás reformjáról szóló törvényjavaslat tárgyalását, amelynek keretében apróbb csatározások voltak a néppárti, továbbá ama képviselők között, akik hívei a reform mostani formájában való megszavazásnak.

A Ház mai üléséről ez a részletes tudósításunk szól:

Elnök: Berzeviczy Albert.

Jegyzők: Rudnyánszky György, Mihályi Péter, Zinszky István.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Lukács László pénzügyminiszter négyhónapos indemnitásról szóló törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé.

(A vicinálisok.)

Harmadszori olvasásban tárgyalja és fogadja el ezután a Ház a pécs—bátaszéki, debrecen—nagyvárad, eszék—vinkovcei, jászapáti—vámosgyörki, arad—világosi, nagybélcei—privigyeyi helyi érdekű vasutak engedélytartamának, továbbá az arad—csanádi vasut engedélytartamának, valamint adó- és illetékmentessége lejáratási idejének egységesítéséről szóló törvényjavaslatokat. A letárgyalt javaslatok a főrendiháznak küldetnek át letárgyalás végett.

(A polgári perrendtartáshoz)

Horváth Gyula (Kossuth-párti) szólal fel e'szék. A függetlenségi párt évtizedes óhajjának megvalósulását látja abban, ha a törvényjavaslat mostani alakjában törvényerőre emelkedik. De minthogy az ügyet nem tekintik pártkérdésnek, a maga részéről némi korrektívumot tart szükségesnek a javaslaton. Ilyen a járásbírók újabb túlterhelése azzal, hogy hozzájuk utasítják a 2500 korona értékig terjedő pöröket.

Nem tartja célszerűnek a kereskedelmi és váltótörvények megszüntetését, továbbá a szóbeli eljárás kiterjesztését, a mely utóbbi az ülnökök nagy befolyását biztosítja. Rátér a

Erő remegő hangon folytatta:

— Hát nem iróniája-e a kegyetlen sorsnak? Az erdők nemes vadja, sebével a bokrok sűrűjébe menekül. Az árva kimehet zokogni a szülők sírjára. Csak nekem kell bérkocsiba ugranom. Mert hol sírjak, hol engedjek szabad fő yást könyeimnek? Otthon? Nem lehet. Nincs külön lakásom és a hugaim zsurt adnak épen. A hivatalban? Ott sem lehet, kinevetnek. Különben is már elmúltak a hivatalos órák. Kávéházban? Abszurdum. Szállodában béreljek egy szobát? Amíg odaérek, az utcán bűgök, mint a gyerek, aki az iskolából hazaviezi a rossz bizonyítványt? És hátha nincs a szállodában üres szoba? Az igen gyakran megesik. A sötét utcákon sem bolyonghatok, hiszen esik az eső. Csak néhány percet tudtam visszafojtani könyeimet, amíg egy bérkocsiba beleugorhatam. Aztán becsuktam a kocsiját és sirtam, sirtam, zokogtam, édes barátom.

— Mióta?

— Délután három óra óta.

— Kedves dolog! Egy órányi kocsizásnak fele költsége öt korona, most lehet vagy fél nyolc; a számla szépen gyarapodik és vajjon meddig óhajt még Erő barátom az ő magányában tartózkodni?

Egy darabig szünet volt. Kinos szünet. Az esőseppak szomorúan kopogtak a kocsis üveglapokon. Erő vette föl a beszéd fonalát megint.

— Nem vagy igazi jóbarátom.

— Nem? Miből következteted?

— Miből? Itt sírok, itt zokogok és meg sem kérde, hogy mi a bajom.

szereplő viszketésnek tekinti. Azért áldoz ön annyi sok szép ambíciót fejtőrést és fáradságot, hogy végül a polgártársak konstatálják: ön se ér többet a többinél, mert megszavazza a hetvenkilenc százalékos pótadót, ahelyett, hogy ígéretéhez képest, azt végleg eltörölné? Vagy azért kell önnek városatyának lenni, hogy a város egy hajduja minden hónapban egy csomó nyomtatványt, szabályrendelet-tervezetet, „módosítani rendelt határozatot“, kimutatást és vízvezetési szerződést kézbesítsen önnek, a miket ön soha el nem olvas, s ha elolvas, se ért meg, miután ezeket a városházán egyenesen olyan stílusban fogalmazzák, hogy senki se érthesse meg?

Körülbelül ez minden, a mit a városatyaság nyújt. Talán egyéb: hogy a mikor önnek legtöbb dolga van, valaki, a ki nem szavazott önre, a ki nincs is az ön kerületében, előcibálhassa önt, hogy a városházán a csatorna-adjája kiigazítását megcsinálja. S erre vágnak olyan sokan, olyan mohóan?

Az ember nem értené meg, ha nem volna az emberi gyöngéssel tisztában. Ezért nem is az a célja ez irásnak, hogy önt visszaretentse. Menjen ön tovább, a tövises, megbízhatatlan ígérekkel és izzadt kézzel a kövezett úton, a mely a bukás, vagy a győzelem felé vezet. De mindazért a büntért, a melyet e napokban a családja, a maga érdekei és az ön által kihuzott, vagy átragasztott nevek viselői ellen elkövet, az lenne a legjobb vezeklés, hogy megtapasztalja: milyen kár volt mindezért!

A képviselőház holnap folytatja a vitát a perrendtartás fölött. Holnapra várják Szivák Imre és Polónyi Géza felszólalását.

ide fásasztottalak. Már attól félttem, hogy megőrülök magányomban.

A fiu kezdett érdekelni. A bérkocsit röviden „magányom“-nak nevezi. Ez új, ez nem mindennapi. Magányom, eddig, rendszerint kis falusi házat, erdő mélyében levő kunyhót, vagy más esetekben, Szent Ilona-szigetét tanultuk érteni. Arra azonban még nem volt példa, hogy valaki egy rozoga bérkocsit válasszon magányának.

— Köszönöm, hogy felkerestél, — folytatta olyan hangon, mintha évtizedes elszakadás után a halálos ágyához siettem volna, a kórházba és hálásan szorongatta a kezemet.

— Szívesen, öregem, szívesen! De hát — okoskodtam — ki az ördög kötelez téged arra, hogy itt busulj ebben a fiakkerben?

— A körülmények. A balsors. Barátom, én érzem a nyilatkozott Erő — hogy csaknem komikus helyzetben vagyok. Egy felnőt férfi, aki fájdalommal és könyeivel a világ szemé elől bérkocsiba rejtőzik és ezért óránként öt koronát fizet.

Nevettem volna ezen a furcsaságon, mert ugysem vehette volna észre a sötétben Erő, hogy kinevetem. A kedvem azonban nem volt nevetős, mivel értesültem, hogy nekem is öt koronát kell fizetnem. Drága könyvek. Igaza van a költőnek, hogy a könnyek gyöngyöket jelentenek. Azon a pénzen, amibe nekem ez a kocsikázás kerül, kifizethetném igazgyöngyből való kézeltárgyjaimat, melyeket hitelbe vásároltam, mert azon a napon nem volt pénzem és negyvenkrajcáros üveggombokat röstaltam volna fölírásra venni.

könyvkivonati illetékesség reformját tartalmazó 31. és 32. § okra, melyeket a perrendtartás negyven éves szegényfoltjának tart és a melynek megszüntetése a népnek elsőrendű érdeke. Lelkiismeretlen kereskedők egész országrészeket tettek tönkre a negyvenéves rendszerrel és mindenki tudja, hogy ha a lelkiismeretlen cégek valamelyike által bepörölt vidéki kisgazdák közül egy véletlenül megjelenik a budapesti járásbírószágon, a felperes cég tévedésnek minősíti az ellene indított pört és még a költségeit is megtéríti. Persze, a többi, meg nem jelent alperesből bőven fedeződnek ezek a költségek.

Az ügyészi beavatkozást közjogellenesnek tartja, mert beavatkozási jogot biztosít a magán- és családi életbe egy, a kormányhatalomnak mindenkor alávetett törvényes szervnek. A törvényjavaslatot egyébként a maga és pártja nevében általánosságban elfogadja.

(A néppárt részéről)

Simonyi-Semadam Sándor szól a javaslat-hoz. Eleve kijelenti, hogy pártja a javaslat ellen foglal állást, mert olyan akciók nyomait látja, melyek a javaslat szociális tendenciáit antiszociális irányba terelték. (Helyesítés a néppárton.) Elsősorban is a szóbeliség kiterjesztése ellen vannak kifogásai. A szóbeli eljárás tökéletlensége tette, hogy nálunk olyan bírák nevekedtek, a kik abban a hitben élnek, hogy ők nem jogot állapítanak meg, hanem igazságot szolgáltatnak. No, hát köszönöm a bíráknak ezt az igazságszolgáltatását.

Kelemen Samu: Hiszen ez a kötelességük. A bírák keresik az igazságot.

Polónyi Géza: De még nem találták meg! (Mozgás.)

Simonyi-Semadam Sándor: A szóbeliség elvének kiterjesztése ellen szól a mostani gyakorlat is, továbbá az az elmélet is, hogy minden szóbeliségnek írásbeli megállapítás az alapja. Ezután részletesen tárgyalja a javaslatot. Kifogása van a külső formája ellen, majd a kereskedők ellen intéz támadást, mondván, hogy tízenyolcmillió magyar érdekét akarják feláldozni néhány kereskedő érdekéért.

Kelemen Samu: Tízenyolcmillió magyar: az más kérdés!

— Hiszen tudom.

— Nem tudod.

— Hogyne tudnám. Az a bajod, hogy szerelmes vagy. Ez csak nem ujság? Hiszen ma egy hete, amikor kitört rajtad a szerelem, azonnal közölte velem. Én óva intettelek, hogy a szerelem szép dolog ugyan, de színészszóval ne kezdj ki, mert az nem neked való.

— Mondom, hogy nem tudsz semmit. Képzeld, barátom, Rózsit nem szeret! Nem, nem! Megmondta. A szemembe mondta meg.

— No és? Egy héttel ezelőtt sem szeretted. Egy évvel ezelőtt sem. És még sem volt kutya bajod sem.

— Hagyj föl a szofizmáiddal! ... Egy héttel ezelőtt sem szeretted, az igaz. De én sem szerettem őt. Nem is ösmertem őt. Az más. Oly valakinek a közömbössége, akit sem nem ismerünk, sem nem szeretünk, nem okozhat fájdalmat. Amde én Rózsit örültem szerettem. Élni sem akarok nélküle. Én feleségül akarom venni.

— Jó.

Erő a felindulástól kiabálva harsogta:

— Meg akarok nőszülni! Meg akarok nőszülni!

— Csitt, ne kiabálj. Még azt hiszik, hogy megőrültél. Egy felnőt ember azt ordítja, hogy meg akar nőszülni. Téboly. Téboly.

Aztán halkabbra fogta a szót:

— Igen, én borzasztóan szeretem a Rózsit, amióta a „Sziámi hercegnő“ című operettben megláttam. De nem igazság tőled, hogy most, a mikor szenvedek, közönynyal akarsz kitérni panaszaim elől. Részben te vagy az oka. Te mutattál be neki.

Simonyi-Semadam Sándor: Az angol alkotmány alaptétele, hogy senki illetékes bírósága elől el ne vonassék. Ezt akarja most nálunk megdönteni egy osztály, amely ellensége az előjogoknak, de amely él ezzel a harmincesztendő, jogi tévedés okozta előjogával.

Foglalkozik Székely igazságügyminiszternek azzal a nyilatkozatával, melyet az tegnap tett az aqrárius deputációnak. A miniszter szavait egyáltalában nem találja megnyugtatónak, mert őt egy gazdag, előkelő, befolyásos kereskedelem mozgalmá befolyásolta. Nem is ígérte meg a 32. §. reformálását, csak a 31. §-ba ígért egy kis módosítást.

(Sándor Pál.)

Simonyi-Semadam Sándor: Sándor Pál képviselő ur a fejét csóválja erre ...

Sándor Pál: Hát már ezt se szabad? (Derűtség.)

Simonyi-Semadam Sándor: Sándor Pál ur a fejét csóválja s ezt értém, mert ő benne összpontosul most a kereskedői osztálynak az a mozgalmá, a mely urrá lett minden vonalon és a mely nem tűr meg ellentmondást.

Azután rátér arra a különbségre, melyet a javaslat a bejegyzett és be nem jegyzett kereskedők közt tesz. Ez a különbség anyagi előjogot statuál. Igen helyes, hogy kereskedőink ezekre az anyagi előnyökre fordíjják figyelmüket ...

Gál Sándor: A melyek később meghozzák a bíróságot! (Derűtség és taps a baloldalon.)

Simonyi Semadam beszéde közben az előnk rendreutasítja Szmezsányit, mert folytonosan közbeszó. Beszédét azzal végzi, hogy pártja még nem tudja, hogy a javaslat ellen, vagy mellett foglal állást.

Az előnk ezután öt perc szünetet ad.

(Szünet után)

Csermák Endre (pártonkívüli függetlenségi) bírálja a javaslatot.

Szabó István nagyváradi képviselő kérte a Házat, hogy beszédét holnap mondhassa el. A Ház az engedélyt megadta, mire az ülés véget ért.

A nagybeteg Tolstoj.

— Valótlan halálhír. —

Távirati tudósítás.

Arad, november 17.

A világot megdöbbenetette ma reggel egy valótlan hír. Egy elhamarkodott távirat ma az egész emberiség gyászát: Tolstoj halálát jelezte. Még pislog annak a csodálatos életnek kialvó féiben lévő lángja, de Tolstoj betegsége olyan kritikus, hogy napjai meg vannak számlálva.

A nagybeteg aggastyán állapotáról és a hamis halálhír elterjedéséről a következőket jelentik ma érkezett távirataink:

Tolstoj él.

Varsó. Moszkvából táviratozzák ma reggeli kellettel: A Szlovo jelentés: kapott, hogy Tolstoj állapota tegnap este nem volt aggodalmas.

Közvetlenül azután újabb távirat jött a Szlovo Polskijhez Moszkvából, hogy Tolstoj halálhíre nem igaz, sőt: egyelőre katasztrófától sem kell félni.

Varsó. A Kurrier Varsavski ma reggel rendkívüli kiadásban jelent meg és megcáfolta Tolstoj halála híreit. A lap Astepovóból ma reggel hat órakor keltezett táviratot kapott egyenesen Tolstoj ágyától. A telegram így szól:

Tolstoj gróf nem halt meg, állapota azonban súlyos. Az orvosi konzilium megállapította, hogy a tüdőgyulladás erősen kifejlődött, a szív működés egyre gyöngébb, de a vérkörös csökkent.

Pétervár. Este kilenc órakor a beteg Tolstoj hőmérséke 38,9 fok. A szív működés gyenge.

Hogy támadt a halálhír?

Berlin. Moszkvában tegnap éjjelután eddig kideríthetetlen módon híre futott, hogy Tolstoj meghalt. Nem telt bele egy óra sem és a gyász-hír eljutott Pétervárra, de ott már hivatalos formában közölték. A pétervári távirati ügynökség aztán továbbadta a hírszolgálat nagy gécpontjainak, Londonnak, Berlinnek és Párisnak. A nagy angol lapok, a melyek külön tudósítókat

tartanak Pétervárott és Moszkvában, sürgős táviratokkal ostromolták embereiket az orosz fővárosban és Jasnaja-Poljana környékén, de már késő volt a választ nem kaphattak.

Berlinben sem adtak hírt a hivatalos jelentésnek, mert a külön tudósítóktól magántávirat nem jött. Ma hajnalban aztán kiüdödött, hogy Tolstoj nem halt meg. Először egy varsói lap kapta a megbízható értesítést s ugyanakkor megjött a hivatalos cáfolat Moszkvából Pétervárra is a távirati ügynökséghez, a mely sietett megcáfolni a gyász-hírt.

London. Dél előtt tizenegy órakor jelentik a Reuter-ügynökségnek, hogy Tolstoj még él. A hamis hírt Obolenski herceg terjesztette.

Katasztrófa várható.

Pétervár. Tolstoj állapota rendkívül nyugtalanító; az orvosi konziliumot tartották, amelyen megállapították, hogy tüdőhurutból eredő tüdőgyulladásban szenved, szív működése nagyon gyenge.

Moszkva. Tolstoj aligha él tovább egy két napnál, minthogy a tüdőgyulladás mellett súlyos vesegyulladás is van.

Tolstojné a férje betegágyánál.

Pétervár. Dolgorucki herceg, aki Tolstojjal bensős baráti viszonyban van, most tért vissza Pétervárra és érdekes dolgokat mond el arról, hogy mi volt az az ok, ami Tolstojt szökésre kényszerítette. Ő tanuja volt annak ajelenetnek, amikor Tolstoj felesége leányával, Alexandriával Asztepovóba érkezett. Az öreg házaspár viszontlátása végtelenül drámai lefolyású volt. Tolstoj éppen jobban volt, láza hanyatlott és teljesen eszméletlenül volt, amikor belépett felesége és férje ágyához ment. Az asszony sírva hanyatlott térdre, meg akarta csókolni Tolstoj kezét, de ő elvonta tőle, s elfordult feleségétől. Az asszony erre felzokogott, de nem mert szólni. A szobában félelmetes csend uralkodott. Egyszerre az agg apostol felemelkedett ágyában, s úgy látszott, mintha nagy beszédet akart volna mondani. A következő pillanatban azonban erőtlenséggel visszahanyatlott ágyára, s lázas deliriumba esett.

Varsó. (Éjjel 11 órakor adatott föl.) Tolstoj állapota aggodalomra ad okot. Tolstoj Obolenski herceg előtt arról a legendáról beszél-

— Mert te követelted.

— Egy hét óta sem éjjelem, sem nappalom. Végre, ma délután határoztam... Engedélyt kaptam tőle, hogy a lakásán folkeressem. Oly szeretettel és szívéljesen fogadott, hogy bátorságot vettem magamnak és megkértem a kezét.

— És mit válaszolt?

— Semmit. Elkezdett kacagni. Nevettében szinte hempergett a karapén. Majd, amikor kikacagta magát, így szólt: „Szegény barátom, csak nem gondolja komolyan? Nekem ezer forint fizetésem van havonta; magának pedig csak százötven.” Idővel majd emelkedik, feleltem és a szüleim sem vagyontalanok. Rózi a világ legüzletibb nyugalmával megjegyezte, hogy hűségim vannak, akik elviszik a vagyont a hozomány fejében. „Ne bámuljon rám, mint a sül hal, — folytatta Rózi, — itt nem használ a szép szó. Ha éppen tudni akarja, nekem első teendőm, hogy azonnal érdeklődni szoktam új udvarlóm anyagi helyzetéről. Maga bemutatkozott kedden este a színpadom és én már szerdán délelőtt úgy ismertem az ön anyagi viszonyait, mint a tenyeremet. Nincs joga csodálkozni; ugyanezt megteszik nemesak a magamfajta színészek, hanem megteszi az ön kedves mamája is, mihelyt egy fiatal ember kezd udvarolni a leánykának. Nem, édes barátom, nem ettem kefért, hogy a felesége legyenek. Mert lássa, mi történhetik? Vagy otthagynom a színpadot, vagy nem. Ha igen, akkor nekem nincs kedvem szegényesebb körülmények közt élni; ha pedig megmaradok a szin-

padon, akkor magának nem volna inyéra, hogy a fenyűző háztartás költségeinek nagyobb felét, tulnyomóan nagyobb felét én viseljem. Ezért tehát barátom, legyen le az ábrándról és ne vegyen engem feleségül, mert nem is vehet, mert — értes meg — ha már egyáltalán valamikor férjhez megyek, csak gazdag emberhez megyek; ha pedig szegényhez, akkor az illető legalább is főherceg legyen.” Hát mit szólna ehhez a rideg, üzleti okoskodáshoz? — fordult hozzám kérdésével Ernő, bfejezve a kitosarazás elmondását.

— Tudja a manó, — fel kiem — a Rózi-nak igaza van.

— Ezt én is belátom. De nincs szíve és nekem minden mindegy, én leszámoltam már az étellel én belehalok ebbe a csalódásba.

— Nem fogsz belehalni. Egy hónap múlva már mutatni fogsz a dolgokon és hálát adsz az istennek, hogy nem vetted feleségül a Rózeit. Ernőt azonban nem lehetett kapacitálni. Nem akart a bánatból és a boldogtalanságból kiemelkedni. Megint fölvette sirdogáló hangját és így elmélkedett:

— Ha szeretne, akkor nem kérdezné, mennyi a fizetésem és a szívére halgatna. Abban igaza van, hogy nem maradhatna a színpadon, mert én tényleg nem tűrném, hogy ő dolgozzék helyettem és hogy a háztartás költségeinek nagyobb részét ő fizesse. Ilyesmire én kapható nem vagyok; és különben is, százötven forintból, ha a házaspár szereti és becsüli egymást, ha tud takarékoskodni, igen rendesen meg lehet élni.

Már untam ezt a dolgot és figyelmeztetem Ernőt, jó lesz talán kiszállni a kocsiból.

— Nem tartóztatlak tovább, — válaszolt — ha terhedre van a bánatom; ám eredj, s vig, csélosap, komolytalan emberek közé és akik megvetik a szív nemesebb érzéseit. Ma magányomban maradok és zokogok.

— Szervusz.

— Várj. A korsiköltség felét szíves voltál elvállalni. Tíz forint. Adj huszat.

— Miért huszat?

— A másik tized, kölcsön. Elsejé'g.

Mit tehettem? Odaadtam neki. Elbucsumtam tőle, a pénzemről is; nagy megkönnyebülés volt ez nemesak a tárcámnak, de nekem is, hogy végre a fülledt, sötét, szomorú kocsiból kiugorhattam a friss, jó esős utcára.

A kocsi tovább robogott. Meghatva néztem tovatűnő lámpái után. Ott robog, ott döcög a zokogó boldogtalanság. A gyalogos ember ázva fázva a szeles és esős utcán, irigykedve pillant a fiakerre, mily boldog és gazdag lehet az, aki kocsikázik benne! Csak az a kár, hogy ezt versben nem szabad megírni. Mert tényleg, drága sz élet Pasten, ha maga a bánat is óránként tíz koronába kerül. Mibe kerülhet akkor az öröm?

Azzal a tapasztalattal fejeztem be ezt az erős napomat, hogy a szegény ember bátorozottan spórol, ha az öröm helyett bánattal szórakozik.

getett, amely szerint Sándor cá csak évek múlva halt meg, mint ahogyan hitték. A legenda szerint Sándor cár Sibériában élt évekig és senki se tudott róla, amikor meghalt. Azt hiszik, Tolstojnak ez a legenda adta azt az ötletet, hogy elvonultan éljen és úgy haljon meg.

Berlin (éjjel fél 2) Tolstoj állapotában némi javulás állott be, de ez nem zárja ki a katasztrófa gyors bekövetkezését. Az agg írónak erős láza van, orvosai állandóan mellette tartózkodnak.

Aradi tanárok küldöttsége

Barabásnál és Justhnál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 17.

Az Aradi Tanárszövetség minap tartott ülésén elhatározta, hogy az Araddal nekezesen levő politikusokat (Tisza Istvánt, Barabás Bélát és Justh Gyulát) és Aradmegye országgyűlési képviselőit küldöttség és memorandum útján tájékoztatni fogja a tanárság óhajairól és közreműködésüket fogja kérni azok kivívásához. A határozat egy részét ma valósították meg a tanárok, amennyiben a tanárszövetség küldöttségileg jelent meg Barabás Bélánál és a jelenleg Aradon időző Justh Gyulánál. Jártak a küldöttség tagjai Tagányi Sándor, Háromy László és Popp C. István orsz. képviselőknél is, azokat azonban nem találták otthon.

(Barabásnál.)

A tanárküldöttség szónokája Barabás Bélánál Keszler Károly volt, akinek beszédére Barabás Béla megígérte támogatását. Barabás kijelentette, hogy a legnagyobb örömmel áll a tanárság szolgálatára. Megígérte, hogy pártja vezéréinél Kossuth Ferencnél és Apponyi Albert grófnál, de a többi képviselőnél is mindent el fog követni, hogy a tanárookra nézve kedvező megoldás létesüljön. Annál is inkább megteszi ezt, mert a tanárok összes kívánsága törvényben gyökeresedik vagy szerzett jogok megőrzésében áll. Kijelentette, hogy a tanárság ügye nem politikai kérdés, nem is a tanárság kérdése egyedül, hanem általános kulturális kérdés. A törvényhozás pedig csak kötelességét teljesíti, mikor a tanárság ügyét felkarolja.

(Justh Gyula beszéde.)

Justh Gyulát a veje lakásán keresték föl. Itt Szabó Ernő dr. tanár üdvözölte a pártvezért és kérte a tanárok ügyének támogatását.

Justh Gyula, a függetlenségi és 48-as párt elnöke a következő beszédben válaszolt:

— Igen tisztelt Uraim! Hálás köszönettel veszem azt a bizalmat, melyet Önök nyújtottak azzal, hogy hozzám jöttek mint a függetlenségi és 48-as párt ezidő szerinti elnökéhez, kérve engemet és a pártot, melynek elnöke vagyok, hogy támogassuk az Önök ügyét. Annál könnyebben megtehetem ezt az ígéretet és meg vagyok arról győződve, hogy a függetlenségi párt is teljes mértékben honorálni fogja az Önök előadását, mert hiszen tudhatjuk nagyon jól, hogy mennyire nagy és fontos szerepe van a tanári karnak Magyarország jövődjét illetőleg, tudhatjuk nagyon jól, hogy a művelődésnek, a kultúrának fejlesztése nem a tanári karnak érdeke, hanem közérdek ebben az országban. Mert mi és én is régi idő óta vallom azt az elvet, hogy nem az biztosítja az ország fennmaradását, aki minden áron követeli a létszám-emelést, hanem az, aki oda törekszik, hogy Magyarországot mentől műveltebbé tegye. (Felkiáltások: Ugy van.) Az biztosíthatja csak Ma-

gyarországnak fennmaradását, aki arra törekszik, hogy mindig egy lépéssel előzzük meg nemzetársainkat a közművelődés terén, mert a pusztán fagyverre épített nagyhatalom ingatag alapra van építve. Az az igazi nagyhatalom, amelynek alapját a népek megelégedése és a közműveltség képezi. (Helyeslés.) Egyedül és kizárólag azok a népek maradnak fenn a jövődében és azok a népek mondhatók igazi nagyhatalomnak, amelyek kultúra terén előrehaladnak. Ezt pedig másképp elérni nem lehet, mintha egy megfelelő, életerős tanári kar vezetni az ifjúságot. Mindazokat, amit az Önök igen tisztelt szónokája, az én tisztelt barátom elmondott, azokat én mind tudtam, mert figyelemmel kísértem azokat az ankétezéseket, gyűlésezéseket, melyeket a tanári kar érdekében folytattak. Azt a benyomást nyertem ezen tárgyalásokból, azokból, amit elmondottak és abból a válaszból, amelyet a miniszter adott, hogy Önöknek tökéletesen és teljesen igazuk van. Minthogy pedig mi a kulturát tekintjük jelszavunknak és nem a mindnapi való létszámemelést, nagyon természetesen, hogy úgy én, valamint a párt teljes mértékben és teljes erővel fel fogjuk karolni az Önök ügyét.

Csak az a baj, hogy kisebbség vagyunk. Hogy pedig kisebbség lettünk, annak okát Önök is nagyon jól tudják. Azt mondja az Önök szónokája, hogy apellálnak a miniszterrel a nemzethez. Sajnos, a nemzet, amelyhez az apellálás történik, a legutolsó választásoknál minket a leggrutabbul csorbán hagyott és pedig csorbán hagyott nem kizárólag a kormány választási atrocitásai miatt. Mert hiszen ahhoz, hogy valakit kézszerűtani lehessen, hogy meggyőződése ellen szavazzon, hogy valakit meg lehessen vásárolni, hogy valakit az egyik táborból a másikba átvezetni lehessen, ahhoz nem elég, hogy legyen a hatalmával visszaélő, hogy legyen etető itató és vesztető, ahhoz kettő kell. Ott volt a kormány, de ott volt egy nemzet, amely ezen eszközöknek ellentálcini nem tudott. Most kezd a nemzet kiábrándulni; kezdi belátni, hogy hibát követett el, midőn engedte magát befolyásolni. Igy ugyan, hogy nem könnyű szerrel érte el ezt a kormány, mert hiszen egzisztenciájában támadta meg a szavazókat. Hisz még most is a bezu működik épen a kultuszminiszterium részéről azokkal szemben, a kik nem engedtek és a kik mint ki vételek szavaztak a függetlenségi párt jelöl jére. Azokat még most is üldözik. Nem könnyű szerrel történt tehát, de minél nehezebb viszonyok közt voltak, annál jobban megbecsülendő a kivételes egyének magatartása.

Mi 41-42-en vagyunk az országgyűlésen. Óriási feladat hárul reánk. Minduntalan szemünkbe vágják, hogy: Önök nem a nemzet, Önök a kisebbség. Mit beszélnek Önök a nemzet nevében? Én — tényleg valami kis igazság van is benne, mert a legutóbbi választásokon a nemzet nem nekünk adott igazat, mert — sajnos — azokkal az eszközökkel, melyeket a kormány alkalmazott, a nemzetet meg lehetett hódítani.

Legyenek azonban nyugodtak. Mi fogunk találni eszközöket, ha kisebbség vagyunk is, hogy az Önök érdekeit, amelyek — különösen hangsúlyozom, nem az Önök érdekei, hanem a nemzetnek érdeke, közérdek, — szívünkön felkünkön viseljük és amennyire tőlünk telik, minden erőnkkel azon leszünk, hogy sérelem ne kövessék el.

Mert két panaszuk van. Sérelem a multa vonatkozólag, a meghozott törvények rosszul alkalmazása tekintetében. A második, hogy Önökkel méltánytalan ág történik. Kimondom egészen nyíltan, hogy a s olgálati idő meghoz-

szabtatását határozottan károsnak tartom mindazon oknál fogva, melyet az Önök szónokája kifejtett. Mi minden erőnkkel azon leszünk, hogy a sikert kivívjuk, ez azonban nem tőlünk, hanem az országgyűlés többségétől függ. Abból, amit ez a többség idáig tett, láthatjuk, hogy nem nagyon bizhatunk abban, hogy az Önök álláspontját méltányolni fogja.

Addig azonban még sok víz fog lefolyni a Maroson, meg a Dunán, amíg ez tárgyalásra kerül, mert hiszen ez a költségvetés tárgyalása során fog csak ez nyegre kerülni. Alig hiszem, hogy ehhez március előtt hozzáfogunk, mert sok fontos dolog van — ő szerintük — amit előbb el kell végezni. — Bírni is kerüljön azonban ez, mi egész lélekkel fel fogjuk karolni a nemzetnek ezen fontos ügyét és azon leszünk, hogy a multa vonatkozólag ne legyen sérelem, a jövőre pedig megfelelő megoldás adassék.

Nagyon köszönöm szives megjelenésüket, nagyon köszönöm a bizalmat, melyet belém és a pártba helyeztek. Legyenek meggyőződve, hogy igyekezni fogunk ehhez a bizalomhoz méltóan maradni. Az Isten éltesse Önöket!

Justh beszéde után élénk csevegés fejlődött ki közte és a küldöttség tagjai között. Justh privát kijelentései szerint ő a parlamentben nagy harcot akar kezdeni a tanárok ügyének sikere érdekében.

IRODALOM ES MUVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: Karenin Anna, dráma. Bemutató előadás. A) bérlet.

Szombat: Karenin Anna, dráma. B) bérlet.

* Karenin Anna meséje. Pénteken mutatja be az aradi színtársulat a Tolstoj Leó-nak örök életű szép regényéből készült drámát: Karenin Annát. A darab meséjét itt ismer-teljük:

1. felvonás. Wronszky gróf gárdaiszt mélyen beleszeret Karenin gróf feleségébe, Annába. A szerelem azonban reménytelen. Anna visszautasítja egy estélyen. Az estélyt egyébként azért rendezték, hogy Wronszkyt összehozzák Oroszsky hercegné hugával, Kittyvel.

2. felvonás. Anna a carszkoje szelói turfon is visszautasítja Wronszkyt, a ki erre eszeveszett tempót vesz az akadályversenyen, lebukik és megsebesül. Anna egy rémült sikolylyal árulja magát.

Változás. Karenin elveszti feleségét a versenyteréről és otthon súlyos szemrebányásokkal illeti. Anna bevallja, hogy szereti Wronszkyt. Ingerült jelenet következik. A férj dühösen támad Annára, a ki elhagyja a házat. Karenin a kis fiával kiáltat le az utcára Anna után. Jól számított: az anya sokogva rohan vissza a fiához.

3. felvonás. Anna mégis csak elszakad a férjétől. Wronszkyval boldogan él együtt Velencében. De Wronszky, a ki otthagya a gárdát, nagyon vágyik vissza a katonasághoz. Visszamennek tehát Pétervárra azzal a tervvel, hogy Karenint majd válásra bírják.

4. felvonás. Karenin végre beleegyezett a válásba, de az állhatatlan Wronszky akkora már elhidegült Annától és titokban másnak udvarol. Anna reménytelennek látja életét, megható bucsút vesz a kis fiától és a villa mellett elhaladó gyorsvonat elé veti magát.

* Jögrné Draskóczy Ilma Aradon. A Kölcsey-egyesület kiváló vendége, Jögrné-Draskóczy Ilma pénteken érkezik. Temesvárról Aradra, hogy részt vegyen a délután 5 órakor kezdődő felolvasáson A magyar női poétákról fogja

véleményét elmondani a hivatott költő hozzájárulásával és szerzetével. *Melódiák* című kötetéből, mely a napokban jelent meg, a maga poétai vénájának jellemzésére egy pár szép verset is fog felolvasni. Ez lesz a pénteki felolvasás záró hangja. A megnyitót Csiky Gergely halálának 19-ik évfordulójára alkalmából Szöllösi István fogja elmondani, míg közül Wagner János természettudományi előadása lesz *Életgondok a természetben* cím alatt.

* Az Uránia sportműsora kolosszális sikerrel került bemutatásra esütörtökön. A publikum egyhangú elismeréssel honorálta a pazar látványosságokat. Hatalmas látvány, melyről az előadáson résztvevő katonatisztek is a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak, az idei francia ragyogó gyakorlatok megfigyelése. A francia hadsereg nagy manőverét Fallieres közársasági elnök jelenlétében tartották meg és a mozgófényképen több olyan jelenetet látunk, melyen az elnök és kísérete figyelik a gyakorlatok lefolyását. Ezen a manőveren szerepelt először a kormányzó léghajó, a repülőgép és drótnélküli táviró. Mindezeket remek felvételben mutatja be az Uránia mozgófényképe. Elragadóan szép kép az olasz kuraszivok lovasgyakorlata, a francia grand prix lefutása, egy fenomenális afrikai viziló vadászat, a Mont-Blanc megmászási; csupa olyan látványosság, mely maradandó emléket hagy a nézőn. 241

ROHAM

az igazságügyminiszter ellen.
(Az agráriusok szövetsége. — A munkapárt határozata. — A politika eseményei.)

Áraderi tudósítás.

Arad, november 17.

A polgári perrendtartás körül támadt vihar alighanem Székely Ferenc igazságügyminiszter bukásával fog végződni. A javaslat nem igen tetszik az ellenzéki pártoknak, sőt a munkapárt egyes csoportjai is elégedetlenek vele szemben. A munkapárt nem egy ügyben érdekes határozatot hozott.

A politikai életben való eme forrongásról és a mai nap egyéb eseményeiről itt következik tudósításunk:

Az agrárius mozgalom.

Budapestről jelentik: A földbirtokosok újabb akcióra készülnek. A parlamentben ma nagy izgalmat kellett, hogy Károlyi Mihály gróf értekezletre hívta össze az agrárius képviselőket. A gyűlésen részt fognak venni a kormánypárti, pártönkivüli és Kossuth-párti konzervatívok, akik együtt meg fogják alakítani az agrár blokkot. Az agrár-blokk vezetői Károlyi Mihály gróf és Baross János lesznek. Az agráriusok tömörüléséről Baross János képviselő a következőket mondotta: Az agrár-blokkot megalakítjuk és már a perrendtartás tárgyalásával nagy vitát indítunk a parlamentben. Ezenkívül az ügy érdekében számos népgyűlést tartunk.

Székely nyilatkozata.

Egy újságíró előtt Székely Ferenc igazságügyminiszter a következő nyilatkozatot tette:

— Nem titkolom, hogy nagyon elkedvetlenített, sőt bántott az, hogy a saját pártkörünkben feláll egy ember a kijelentésem, hogy ez a törvényjavaslat forradalmat fog előidézni. Hát kérem: ez nem úgy hatna. Én egy egész életet töltöttem a jogélet terén és ha én egy ilyen fontos javaslattal állok elő: úgy azzal állok vagy lukom. Igaz, hogy én magam kijelentet-

tem, hogy részletkérdésekben nem vetem fel a pártkérdést, de jogászai reputációmnak tartozom azzal, hogy a javaslat alapelvi keresztülvitesenek. Tény az, hogy tapasztalnom kellett, hogy a fölszólaló nem áll egyedül, hanem szervezett csoportnak tagja.

— Tudom, hogy nagyon sokan örülnének, ha lemondanék.

Megcáfolta a miniszter azt, hogy közte és Péczei közt elvi ellentétek volnának. Tény azonban, hogy a miniszter a kisemberek és a szegény néposztály érdekeit tartja szem előtt, nem pedig a fiskálisokét.

Tisza és Khuen beszéde.

— A nemzeti munkapárt feloldó határozata.

— Saját tudósítónk telefonjelentése.

Ma esti értekezletén érdekes határozatot hozott a munkapárt. Kimondta, hogy nem tekinti pártkérdésnek a polgári perrendtartásra való szavazást és nem töri meg a pártfegyelmet az, aki ellene szavaz. A határozatot Tisza és Khuen beszédei után mondta ki a párt.

Az értekezletről ez a tudósításunk szól:

A nemzeti munkapárt ma este hat órakor Perczel Dezso elnöke alatt értekezletet tartott. Az értekezleten Tisza István gróf napirend előtt a következő beszédet mondotta:

Tisztelt értekezlet! Engedjék meg, hogy most egy pár szót mondjak, a kérem ehhez az értekezlet becses figyelmét. Nem azért teszem ezt, hogy a napirenden levő tárgyban valami kénrt indítványt tegyek, sem azért, hogy visszatérjek azokra a kérdésekre, amelyeket a tegnapi eszmecsere, — a melyen sajnos nem vehettem részt — teljesen kimerített. Felzólalok azért, hogy bizonyos tekintetben a kérdés politikai oldalát hozzam tisztába, úgy, hogy tiszta helyzet teremtésével minden kételynek eleje vétessek. Nem kezdhetem tehát egyébbel, mint afelett való crömömnek kifejezésével, hogy végre-vaahára ez az országra nagy horderejű törvényjavaslat tetsző alá jut, a mely megegyedést nem zavarhatja meg az a körülmény, hogy a kérdésnek talán számos és fontos részleténél a párt minden tagjának egyéni nézete nem egyezik meg. Ez természetes, ebből neveltséges volna bármilyen kellemetlen következtetést levonni a párt egysége és harcoképessége dolgában. A pártegység nem azt teszi, hogy nem gondolkoznak, a pártegység azt teszi, hogy ahol rendkívül fontos politikai kérdésekről van szó, tudjuk alárendelni az egyéni nézetünket és ne annak végső konzekvenciáját vonjuk le, hanem annak konzekvenciáját, amiben szolidárisak vagyunk. Ez teszi szükségessé az egyéni nézetek alárendelését minden olyan kérdésben, a melynek nagy politikai hordereje van és a mely a harcoképesség tekintetében fontossággal bír. A most szóban forgó kérdés igen fontos ugyan, de nem ilyen természetű. Itt semmiféle közérdekű szempontot nem látok arra, hogy a pártszempont és pártfegyelmet mereven alkalmaztassék, sőt azt hiszem, hogy a jól fölfogott pártérdek azt diktálja, hogy menjen mindenki jól átgondolt meggyőződése után. A legnagyobb örömmel vettem ezért, mikor két nappal ezelőtt az értekezleten illetékes helyről az a kijelentés történt, hogy a javaslat nem fog pártkérdést képezni. Azt hiszem, ha pártkérdéssé tételnék a javaslat bármely része, magától értetődik, hogy a pártfegyelmet alkalmaznánk magunkra. Sokkal fontosabb kérdésekben is feltétlenül elfogadnám a párt határozatát magamra nézve, mindaddig,

amíg fenn áll a szolidaritás az alapvető nagy kérdésekre nézve. Ha azonban nem pártkérdés a dolog, akkor az én igénytelen nézetem szerint ezt komolyan kell venni és akkor nem lehet azt mondani, hogy nem pártkérdés, mégsem cselekszik helyesen az, aki másképp szavaz, mint amilyen a kormány álláspontja. Vagy tegyék pártkérdéssé, s akkor ne beszéljenek többé róla, vagy ne legyen az s akkor mindenki kövesse meggyőződését. Hogy példát említsék, itt van a sokat emlegetett 31. szakasz. Ha ez pártkérdéssé tétetik, feltétlenül részavazok, ha nyílt kérdéssé tétetik, talán beszélek is, de szavazok az eredeti szöveg megtartása mellett. Tehát ebben te-remsünk tiszta helyzetet s épen ezért kérdezem a miniszterelnök urat, mivel ő van hivatalva az iniciatíva megtételére, méltóztassék kijelenteni, hogy pártkérdés-e vagy nyílt kérdés. Ha nyílt kérdés, adjon kifejezést annak, hogy mindenki követheti meggyőződését, annak elkerülésével, hogy bármely közös koncentrált akcióba más párttal, belemenjen.

Khuen miniszterelnök teljesen osztozik Tisza István gróf nézetével. Politikai szempontból és pártszempontból is, öröndetes jelenségnek tartom, — mondta, — hogy első alkalomunk ilyen fontos ügynek van szentelve. Kivánatosnak tartom, hogy olyan elmozdítást nyerjen, a mely legkevesebb kezesítést se hagy hátra. Ebből a kérdéstől nem csinálunk pártkérdést. Igaz, hogy a kormány bizonyos érdekek lecsendítése érdekében igyekezett olyan szöveget megállapítani, amely hivatva van minden érdeket legjobban kielégíteni és természetesen, hogy a kormány a maga részéről ezt az álláspontot fenn is tartja, mégis a világon senkitől nem fogja rossz néven venni, ha a kérdésben leszavazza. Ezt nyíltan kimondom, mert sokkal fontosabb érdekek tartom, hogy mindenki jó lélekkel szavazzon a javaslat felett, mint részletkérdésben a pártfegyelmet tovább elváltatni, amely nyögként nehezede egyes párttagokra. Tessék a szavazatokat úgy leadni, amint meggyőződésük kívánja.

Ezután a részletes tárgyalást folytatták és az értekezlet a törvényjavaslatot elfogadta. A tárgyalás befejezése után elnök kimondta a párthatározatot, hogy a kérdésnek jogi és nem politikai természetére való tekintettel a párt tagjai meggyőződésük szerint szavazhatnak. Az a párttag azonban, aki a törvényjavaslat szövegén lényeges módosítást akar tenni, köteles azt a pártvezetőség tudomására hozni.

Az új delegáció ülései.

Budapestről jelentik: Legközelebb megválasztják a Házban az új delegáció tagjait. Az új delegáció decemberben Budapesten ülészik s miután megszavazta az indennitást, ülésit tavaszig elnapolja.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi kisiparosok, kishirtokosok, kiskereskedők és kishivatalnokok pártja ma este a Lukács-féle „Jó pásator”-hoz címzett vendéglő helyiségében tartotta meg I. kerületi jelölő gyűlését. Huppert Henrik elnök lelkes megnyitó beszéde után Reiner I. Gyula titkár felolvasta a párt községi programját, melyet egyhangulag elfogadtak. Jelölték a következőket: Mezei Andor, Schwarzberger Manó, Huppert Henrik, Sugár Jenő dr., Reiner Vilmos, Zinner Vilmos, Kristóf György, Sugár József, Herczeg Gábor, Horváth József és Gara Miklóst. Holnap, pénteken este 8 órakor a Boros Béni-téri „Fekete bárány vendéglőben tartja a párt a IV-ik kerületi gyűlését.

Városatyá-jelöltek.

*
Ring Béla dr.

A függetlenségi párt erős vára volt a III. kerület. Bevehetetlen, sőt megvívhatatlan erősségnek ismerték a választási technikai vezérek, akik a tavasszal szánalmas mosollyal kísérték a munkapárt hódítási törekvéseit.

Mikor aztán látták, hogy a dolognak fele se tréfa és a Tisza István nevével hangos az ősi kerület, akkor a mosolyt a hadügyi múzeum relikviái közé helyezték és elvették a vaskosabb eszközöket. Emlegettek holmi gerundiumot, vasbotot és más e fajta hadviselő szerszámot, melyekre, mint valaha a véres kardra, egy jelszó volt írva:

— „Aki a harmadik kerületbe a lábát beteszi, annak a derekát ütjük le. Tisza innen ugyan egy szavazatot sem kap.“

Tudjuk, a multakból tudjuk, hogy a függetlenségi párt hívei a legalkotmányosabb eszközökkel vívták meg a nagy harcot, senkinek a derekát le nem törték és az is tény, hogy bizony Tisza István igen szép számmal kapott szavazatokat a harmadik kerületből.

Nagy feladat volt, nehéz feladat volt, mert járatlan és töretlen volt az út, mely a rejtelmes erődítményhez vezetett. Merészség, de meg fanatikus meggyőződés kellett ahhoz, hogy a munkapárt zászlóját valaki a sánckőre kitűzze, a vár ellen sereget vezessen és azt be is vegye. Ehhez első sorban olyan vezetőkre volt szükség, mint amilyenek Ring Béla dr. bizonyult.

Ugyiszólván éjjel-nappal talpon lenni, minden egyes embert szemmel tartani, ébren őrködni a már elfoglalt hadállás fölött, de úgy, hogy azonnal egy lépéssel már előre ir törj, nemcsak nagy fizikai, de erkölcsi erőt is hozott mozgásába. Szervező képesség, okosság és népszerűség tették lehetővé, hogy a harmadik kerület behódolt a munkapártnak.

Csak az volt erre képes, aki ismeri ennek a kerületnek minden gondolatát, minden szivdobbanását, aki nemcsak az urna elé vezeti a népet, hanem annak szószólója, érdekeinek képviselője, bajainak őszinte feltárója is lesz a város közgyűlésében. Valljuk be, hogy az igazi népképviselő hiányzik a torony alól. Ritkán jut szóhoz a szegényebb rétege az aradi társadalomnak, mert a választások lezajlása után vajmi kevés szerencsés a külvárosok polgárságának a tisztelt városatyákhoz. Ring Béla dr. már családi tradíciók révén is biztosítékot tud nyújtani arról, hogy a város minden ügyét meleg szeretettel karolja fel. Az általános tisztelt család két sarja már odaköszönözte tudását, ambícióját Arad város közönségének és most méltóan sorakozik melléjük a harmadik.

*
Neulinger Béla.

Talán vétünk ellene, mikor irunk róla. Tudniillik ez a munkában rekordot teremtő uriember roppant mimósa természetű és annyira szerény, hogy belepirul, ha a nevét nyomtatásban látja. A munka, a végeszakadatlan munka lévén az eleme, feltehető, hogy nem is ér rá elolvasni, ami itt róla íródik és így Aradváros közönségének mondjuk el, hogy Neulinger Bélának városatyává történő megválasztásával mi fog történni?

Elsősor is, és ez a legfontosabb, a közgyűlés egyik leghasznosabb bizottsága, a pénzügyi-bizottság minden ülését megtarthatja. Neulinger ugyanis a pénzügyi-bizottságba fog kerülni, az bizonyos, mert hát elsőrendű finánc kapacitás, üzletember és mint ennek a bizottságnak a tagja, legalább is egy negyed órával hamarabb lesz ott az ülésen, mint akár maga az elhőkölő adóügyi tanácsnok.

Másodszor minden tárgyat, mely ennek a bizottságnak, valamint a közgyűlésnek napirend-

jére lesz tűzve, úgy fog ismerni, mint bármelyik referens. Lévéen egyik jellemző tulajdonsága, hogy szinte megdöbbenő alaposággal szokott egy-egy kérdésről nyilatkozni.

Harmadszor pedig lesz a közgyűlésen egy ember, aki amellet, hogy a számok embere, tökéletes magyarsággal, tartalmasan és formásan beszél. Mert nemcsak a finánciák, a vasutak és a kettős könyvvitel izgatják, hanem a mellett, hogy úgy dolgozik, mint más három és a nap huszonegy óráját szeretné még legalább egygyel megtoldani, hevülni tud minden szépért és jóért, művészetért, irodalomért, zenéért és sportért.

Noha a fiatalabb gárdához tartozik, az Ácsevnél egyik legjelentősebb reszortnál tölt be nagy felelősséggel járó főtisztviselői állást, a hol igen sokszor bizonyította be, hogy ennek az európai híru vasutnak nincs lelkesebb és hivebb munkása, mint ő.

Ez azonban már vér dolga. A munka szeretete nála egyenlő az étellel. Ugy mint másnak a levegő, úgy neki a sok sok és minél nehezebb munka kell, amelyet játsszi könnyűséggel győz meg. Ityének a „self mademanok“, a kiknek soha sem volt más protektoruk, mint az a munka, melyet legjobb tudásuk szerint, jellemükből következő korrektséggel végeznek el. Azt hisszük, hogy a munka századában ez a legjobb ajánló levél.

Sulkovszky hercegnő ügye a belügyminiszter előtt

— Ujabb beadvány az aradi árvaszéknél. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 17

Sulkovszky hercegnőnek sokat firtatott házassági ügye a mai nappal a belügyminiszteriumba került. Ma ugyanis Schmellow Bernát gróf, az ifju hercegnő vőlegénye, ügyvédje útján beadvánnyal fordult az aradi árvaszékhez; megvádolja ebben a beadványban Haliczky Árpádot, a hercegnő gondnokát, hogy az *visszatartja Sulkovszky Idának a hatóság által megállapított appanázsát*, amely havonként ezer korona. Már három hónapja — írja a gróf ügyvédje, — hogy a hercegnő egy fillért se kapott a gondnokától, holott annak pontosan minden hó elsején el kellene küldeni a megállapított appanázst. *A hercegnő emiatt éhezik*, mert gondnokság alatt lévén, nem hitelez neki senki. Kérem tehát a gondnoknak állásától való elmozdítását.

Az árvaszék ma ülést tartott Vargassay Lajos polgármester elnöklésével. Joó Béla árvaszéki ülnök azt indítványozta, hogy az árvaszék küldjön ki bizottságot annak megvizsgálására: hogyan, milyen viszonyok között él Schmellow gróf Berlinben és csak azután döntsön a házasságengedélyezés kérdésében.

Az árvaszék nem fogadta el ezt, hanem úgy határozott, hogy a bonyolult ügyre vonatkozó iratokat felterjeszti a belügyminiszterhez, hogy az döntse el: szabad-e férjhez menni a szegény hercegnőnek?

Schmellow gróf ügyeire vonatkozóan jól informált helyről ezeket írják nekünk:

A legutóbbi időben sürűnszerpel a lapokban a Sulkovszky hercegi név. Mint azt már megírta az Aradi Közlöny, Sulkovszky József

Mária herceg egyetlen leányát, Ida hercegnőt, ki gyengeelméjűség miatt gondnokság alá van helyezve, el akarja venni Schmellow Bernát birodalmi gróf. Haliczky Árpád, a hercegnő gondnoka a házassághoz nem adta b leegyezését, bebizonyítva felettes hatóságának, Aradváros árvaszékének, hogy a gróf remesak eladósodott ember, hanem gyengeelméjű menyasszonyával egy közjegyzői meghatalmazást íratott alá, melynek alapján a *gróf teljhatalmu ura a hercegnő vagyonának, amely még nem is az övé*. Németországban nem tudják, hogy a hercegnő gondnokság alatt áll s így sikerült a grófnak a meghatalmazás alapján Schulhof G. H. berlini ékszerésztől a hercegnő révén aláírt váltókra 28.000 márka értékű ékszert vásárolni, melyeket a gróf a vételt követő napon 6000 márkaért saját neve alatt elzálogosított és a zálogédelülakat eladta egy Schésinger Julia nevű asszonynak, 2500 márkaért. A Schulhof cég a gróf ellen Leonhard berlini ügyvéd útján megtette a bűnvádi feljelentést és egyuttal rámutatott a gróf különös ügyeire.

Azonban a gróf ur ezeketán sem nyugszik: Röhrig berlini közjegyző előtt a gróf teljhatalmu megbízottja Wulff Hermann, a Berliner Handelscontor ügynökségi iroda sindikusa, szerződést fogalmazott, mely szerint *Sulkovszky József herceg átadja a grófnak 20.000.000 koronát érő ingó és ingatlan vagyonát, ennek ellenértékéül a gróf fizet a hercegnőnek élethossziglan évi 120.000 koronát, a hercegnőnek 54.600 koronát, a fiatal hercegnőnek 50.000 korona tartásdíját*. Megjegyezzük, hogy úgy a herceg, mint a hercegnő közel áll a 70 éves korhoz s így a grófnak ezt az életjáradékot nem kellene sokáig fizetnie. Az öregek halála után a szerződés szerint felemeli a gróf a fiatal hercegnő tartásdíját évi 100.000 koronára, azonkívül kötelezi magát a fiatal hercegnő első házasságából származott fia részére meghatározott időre 60.000 korona évi járadékot fizetni. Ez mindenesetre előnyös üzlet volna, mert ha leszámítjuk a terheket, a *Sulkovszky hercegi vagyon még mindig tisztán 17.000.000 koronát ér*, tehát ha ennek 4%-át számítjuk, akkor is 680.000 koronát jövedelmez évente és ebből az okos gróf csak 160.000 koronát volna köteles kifizetni, míg a fennmaradt 520.000 koronát magának tartaná meg. Érdekes az ügyben az a körülmény, hogy Hallekessel Henrik dr. bonni ügyvéd, a herceg személyes barátja, a gróffal és annak megbízottjával, Wulff Hermannnal, (ki melleleg megemlítve, már hamis eskü és család miatt mint volt bankigazgató el volt ítélve a dortmundi bíróság által) tárgyalásba bocsájtkozott. Tekintettel azonban, hogy az ügy nyilvánosságra került, nem fog sikerülni a grófnak a terve, mert Sulkovszky herceg a legerélyesebben tiltakozott, hogy birtokát tőle elvegyék.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradmegye új községnevei. Az országos községi törzskönyvi bizottság megküldötte a vármegye alispánjának, hogy jóváhagyta a község és helységnevek helyesbítet: névjegyzékét, amely a mai nappal életbe lép. Az alispáni hivatal a most már véglegesen hitelesített új névjegyzékét a rapokban azétküldi az iskoláknak, tanítóknak, jegyzőknek.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetés osztály — 151

Tömeges váltóhamisítás

Varjassy tanfelügyelő nevére.

— A könnyelmű iskolaigazgató. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 17.

Altalában az a téves hit uralkodik a társadalomban, hogy a városi élet, a városban kinálkozó sok bűnös alkalom sodorja az embereket arra a lejtőre, ahol már nem tudják megkülönböztetni, mit nem szabad tenni és mi ütközik a morál szigorú szabályaiba. A lassan-lassan nyilvánosságra kerülő számos példa azt igazolja, hogy aki hajlandó a bűnös cselekedetre, annak mindegy: a városi élet forgatagába kerül-e, avagy a falu magányában tölti napjait. Az ilyen ember mindig megtalálja a magának megfelelő alkalmat és szerencsétlen vére tilalmas cselekedetekre ösztökéli.

Az, amit alább elmondunk, igazolja ezt az állítást. Aradmegyének talán legkisebb községében, az Arad szomszédságában lévő Mikalákán most egy korrektnek hitt ember elmerüléséről, egy nemrég indult pálya végső összeomlásáról beszélnek. Szabó György a mikalakai állami elemi iskola igazgatója csaknem tizezer korona értékben váltókat hamisított Varjassy Árpád aradmegyei kir. tanfelügyelő, kir. tanácsos nevére s a váltókat aradi nagyobb pénzügyintézetekben helyezte el.

A tömeges váltóhamisításról ez a tudósításunk szól:

(A hamisítványok.)

Néhány nappal ezelőtt Eckhardt Ede, az Aradi Első Takarékpénztár cégvezető titkára találkozott az utcán Varjassy Árpád tanfelügyelővel. Eckhardtnek eszébe jutott, hogy azon a napon egy 800 koronáról szóló váltót nyújtott be Szabó György mikalakai állami iskolaigazgató. Különösnek találta, hogy nemrég szintén 800 koronáról szóló váltót nyújtott be Szabó, ugyancsak Varjassy zsirójával. Köteles óvatosságból megkérdezte a tanfelügyelőtől:

— Van-e tudomása tanácsos úrnak arról, hogy két darab, összesen 1600 korona értékű váltó van intézetünkben, amelyen ön, mint kezes szerepel.

— Nincs róla tudomásom, — mondta Varjassy esodálkozva.

Varjassy nem kérdezősködött tovább, hanem fölment hivatalába, s miután szerfölött gyanús volt előtte az ügy, tehát elhatározta, hogy a többi pénzügyintézetknél is tudakozódik. Telefonált az Aradi Ipar- és Népbanknak, s ott azt a választ kapta, hogy három darab, jelentékeny összegről szóló váltót helyezett el ott Szabó György, a tanfelügyelő zsirójával. Ma pedig az Aradmegyei Takarékpénztárnál tudakozódott s azt az információt kapta, hogy Szabó két nagyobb összegű váltót számítottatott le, amelyeken szintén Varjassy neve szerepel kezesként. Az összes hamis váltók tizezer koronáról szólnak együttvéve.

A tanfelügyelő azonban nem tartja lehetősen, hogy kisebb pénzügyintézetknél is található az ő nevére hamisított váltó. Hogy ezeknél tudakozódják, ahhoz még nem volt elég ideje.

(A tanfelügyelő nyilatkozata.)

Fölkerestük ma Varjassy tanfelügyelőt, s ki következőleg volt szives informálni az ügy állásáról és szomorú következményeiről:

— Nekem szokásom, hogy a kis falvakba került tanítókat anyagilag segíyem, mert azt akarom, hogy a magyar népoktatást kifelé is méltó módon képviselhessek. Kis fizetésűből, sajnos, nem telik nekik annyi, hogy mindig rendszeren öltözködhessenek, különösen, ha családos az illető tanító. Azért sohase zárkoztam el attól, hogy a rendszeres tanítóknak néhány száz koronáig váltót zsiráljak. Én nem éreztem meg ezt az anyagi obligót, a tanítón pedig sokat segitettem vele. Így történt ez Szabó Györgynél is, aki úgy látszik, visszaért a jóakaratommal. A régi váltót mindig ideadta nekem s ezzel tévesztett meg. Közben pedig több váltót nyújtott be a pénzügyintézetekhez. Az aláírást mesterileg hamisították meg, úgy, hogy magam is alig ismertem föl, hogy hamisítvány, rem csoda bát, ha a pénzügyintézet vezetők meg lehetett tévesztetni vele. Holnap reggel jelentést teszek a kultuszminiszternek és Urbán Iván főispánnak, s kérem fogom, hogy azonnal függeszték föl állásától, mert nem tartom őt tovább méltónak arra, hogy a tanítást folytassa. A bűnvádi feljelentést csak a felfüggesztés után fogom megtearni.

Arra a kérdésre, hogy Szabó hová tette azt a sok pénzt azon a kis falun, Varjassy így felelt:

— Az utóbbi időben hallottam, hogy kártyázott és ivott. Másképpen el se költötte volna azt a sok pénzt. A kártya nem egyszer vette már el az emberek esztét. Szegény ember, ő is belesodródott az örvénybe...

NAGYGYÜLÉS

Ottenberg Tivadar érdekében

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 17.

A II. kerület polgársága pártkülönbség nélkül népes értekezletet tartott ma Nagy János vendéglőjében. A vendéglő zsúfolásig megtelt II. kerületi választópolgárokkal, akik — bár az értekezletnek politikai jellege nem volt — mégis nagyrészt a függetlenségi párt sorából kerültek ki. A gyűlés tajpai óriási lelkesedéssel csoportosultak Ottenberg Tivadar neve körül, akinek mindenestre nagy elégtételül szolgálhat az, hogy bár a függetlenségi párt hivatalos listájára nem veték föl nevét, mégis a II. kerület polgárai és közöttük főleg a függetlenségi, rendületlen kitartással fogtak össze az ő fényes győzelme érdekében.

Az ülésről a következő tudósítást adjuk:

Szudy Elemér megnyitva az értekezletet, üdvözölte a második kerületi független polgárokat. Örömmel látszik, — ugymond — hogy a független polgárok szép számmal jelentek meg egy oly férfi jelölésre és támogatására, aki már tizenkét éve önzetlenül működik a város polgársága érdekében. Kéri a választópolgárokat, hogy tekintsenek el pártpolitikai szempontoktól és támogassák azt a férfit, akinek jelölésére összegyűltek és akinek méltó helye van a törvényhatósági bizottságban. Javaslatba hozza, hogy az értekezlet vezetésével bízzák meg Müller Károlyt.

A javaslatot az eg begyűltek egyhangú lelkesedéssel elfogadták.

Müller Károly köszönettel fogadja az értekezlet bizalmát, amely minden pártpolitikai célzat nélkül gyűlt egybe. Ő nem tartozik a küzdő pártok egyikéhez sem, mert Justh Gyula politikájának híve. Nem exponálja magát egy pártért sem, mert a törvényhatósági bizottságnak elsősorban az a célja, hogy a város érdekeit szolgálja, hogy a közérdeket előmozdítsa. Ezekből a szempontokból indul ki, amikor oly ember nevét hangoztatja, akivel bár sohasem volt egy politikai nézet, de akinek egyéni rátermettségét és kiváló érdemeit mindenkor

elismerte. Ez a férfi fáradhatatlan munkása a közügyeknek, aki mindenkor lekezdéssel és szeretettel szolgálta a város érdekeit. Ez a férfi Ottenberg Tivadar, (Hosszú utartó, lelkes élnézés), akinek legmelegebben ajánl a jelölésre. Nem a jobarát beszél belőle, hanem a kritikus. Ismeri a mutját és ebből következtetést von a jövőre. Múltjában végigvonul a városi közügyek iránti önzetlen szeretet. Mindenkor a modern haladás embere volt. Ahol a város előrehaladásáról és akármily más fontos közérdekről szó esett, Ottenberg Tivadart mindig ott lehetett találni. Az ilyen ember szolgálataira a polgárságnak elengedhetetlen szüksége van, mert hisz a törvényhatósági bizottsági tagság neki csak fáradságot jelent. A város lakosságának közös haszna ezért, ha ilyen nagy tudású, lelkes és érdemes embert a törvényhatóságba beválaszt. Összintén ajánlja ezért, hogy Ottenberg Tivadart jelöljék törvényhatósági bizottsági tagnak.

A beszéd lelkes éljeneket váltott ki a jelenlévőkből, akik mindenben egyetértettek az elhangzott szavakkal.

Müller Károly beszéde után a választópolgárok Stauber Józsefet akarták hallani. Stauber többek között a következőket mondta:

— Közel egy évtizede, hogy e ház falai között megjelentünk és a magunk számára kértük a választópolgárok bizalmát. Ugy, mint most, akkor is itt volt Müller Károly, aki bemutatott bennünket a kerület polgárainak. Ez a tiz esztendő megvissit bennünket, csak Müller Károly maradt létezőn, eszmékben és tetterőben fiatal és amint akkor lelkesített és tüszelt, úgy most is visszhangot találunk lelkünkben a szavai.

Sok sikert kíván a további működéséhez s kívánja, hogyha a közéleti tevékenység megjelen évek múltán ismét találkoznak, akkor is mint a közügyek önzetlen harcosát üdvözölhesse.

A lelkesedéssel fogadott beszéd után Horváth Vilmos szintén ajánlja Ottenberg Tivadar jelölését.

Miután a jelenlévők egyhangú lelkesedéssel magukéva tették a jelölésre vonatkozó javaslatot, Müller Károly határozatilag kimondta, hogy a második kerületi választópolgárok — fenntartva minden politikai elvet és pártkülönbséget — egyhangúlag törvényhatósági bizottsági tagnak jelölik Ottenberg Tivadart.

Még Czirkál Géza szólt fel. Örvend, hogy a kerület minden rétege és osztálya együtt érez, amikor egy igazán arra méltó ember mellett kell állást foglalni. Bár ez az együttérés állandó volna és politikai pártkülönbség ne vonna választalat a polgárok közé. Ajánlja a maga részéről Schmidt Gyula állatorvos felügyelőt is. Fel szólaltak még Müller Károly és Kalmár Árpád vasuti hivalkozók.

Az értekezleten jelen voltak közül a következőket sikerült följegyezni: Müller Károly, Sófai György, Lux Mór, Gábor András, Stauber József, Szudy Elemér, Kiss Ferenc, Bozsik Ernő, Steigerwald Gyula, Monti Balázs, Czirkál Géza, Faragó Béla, Endre Géza, Sztójkovic Milán, Végli István, Najmányi Imre, Vidolovics Izidor, Jóó Béla, Zajonskovszky József, Dvorzák Kornél, Szabó Gyula, Hönig Ottó, Horváth József, Kalmár Árpád, Erdélyi Gyula, Mácsán János és József, László Mózes, Levietzky Béla, Levietzky Tibor, Lenkey Antal, Szida Milán, Wolay Gyula, Káfferbach Mátvás, Horváth János, Oppitz Jakab, Ungermann Ödör, Vasznioska Milán, Vigh Lajos és még számosan.

TANÜGY.

(—) Enektanitónői választás. Aradváros iskolaszéke ma tartott ülésén Farkas Mariskát a polgári leányiskolához enektanitónővé választotta meg.

Öngyilkos ügyvéd.

— Aradról Szegedre ment meghalni. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 17.

Ma délután táviratilag azt az értesítést kapta Szegedről az aradi rendőrség, hogy ott öngyilkosságot követett el Frankl Miksa dr. Aradon lakó, ujaradi ügyvéd. Ugyanekkor az ujaradi előjáróság is sürgönyt kapott Szegedről, amelyben jelezték az ügyvéd tragikus tettét. A sürgönyök szerint Frankl egy szegedi gőzfürdőben revolverrel fejbe lőtte magát és azonnal meghalt.

Frankl pár év előtt Temesvárral költözött Aradra s itt lakott családjával az Erzsébet-körút 8. számú házában. Ügyvédi irodája Ujaradon, a Főtéren volt. Nagyon kis klientéja volt s így folyton anyagi zavarokkal küzdött. Társaságokba — amelyek rendszerint sok pénzt emésztettek föl, — épen emiatt nem is járt. A kik ismerték, egyszerű, szerény embernek mondják. Hogy miért ment Szegedre meghalni, nem tudni. Családjá nem adhatott fölvilágosítást erről, mert a gyászbir vétele után azonnal elutastak hozzátartozói és aradi lakásukat lezárták.

Az öngyilkosság körülményeiről ezt telefonálta szegedi tudósítónk:

Szeged, november 17.

(Telefonjelentés.) Ma reggel Szegeden egy ötven évesnek látszó uriember ment a városi gőzfürdőbe s egy kádfürdő-jegyet kért. Alig-hogy elfoglalta a kabinat, úgy tíz óra tájban egy revolverlövés hallatszott ki. A fürdő alkalmazottai a lövés zajára gyorsan berohantak a kabinba, amelyből a lövés hallatszott s ott találták az illetőt, akinek fejéből patakzott a vér. A kádban ült s jobbáiban göresösen szorongatta a haláltadó revolvert. Amikor az emberek rájártak a kabinra, az öngyilkos már eszméletét veszítette.

Az öngyilkosságról azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan Papp Menyhért rendőrtisztviselő ment ki a helyszínre. A tisztviselő megállapította, hogy az öngyilkos Frankl Miksa dr. negyvenkilenc éves ujaradi ügyvéd. Három levelet hagyott hátra, egyet Aradon lakó feleségének, a másikat Kéméndy Béla szegedi törvényszéki bírónak, a harmadikat pedig a rendőrségnek.

A rendőrséghez címzett levél a következőképpen hangzik:

Nagyságos Rendőrfőkapitány Ur! Szeged.

Frankl Miksa dr. 49 éves, ujaradi ügyvéd vagyok s zilált anyagi viszonyaim miatt lettem öngyilkos. Lakásom Aradon, Erzsébet királyné-körút 8. szám alatt az I. emeleten van.

Tisztelettel kérem, méltóztassanak holttestem felboncolásától eltekinteni, valamint azt, hogy Kéméndy Béla szegedi törvényszéki bírónak címzett leveleimet azonnal címére küldeni sziveskedjenek. Őt kértem fel ugyanis a szükséges tennivalók elvégzésére s ő fogja az én személyazonosságomat is igazolni.

A Browning, amivel az öngyilkosságot elkövettem, Mihályi Gyula (lakik Arad, Deák Ferenc-utca 32.) tulajdona, kérem azt neki kiszolgáltatni.

Tulajdonomban levő ingóságok a következők: tulaóra, nagy pénztárca, aprópénztárca három korona tartalommal, egy öltöny ruha, téli bunda, egy pár fűzős cipő, zsebkés, csipetű és egy olló; kérem ezeket feleségemnek kiszolgáltatni.

Remélem, hogy kérésem teljesítését megta-

adni nem fogják. Hálásan köszönöm az irántam tanúsítandó jóindulatukat.

A haláleset pontos megállapítására vonatkozó adatok a következők:

Frankl Miksa dr., nős, ügyvéd, izraelita vallásu, született Temesváron 1861. október 12 én. Lakásom és illetőségi helyem Ujarad, Temesmegye. Feleségem Weisz Laura, született Ujpesten 1870. november 21-én. Lakása Arad, Erzsébet-körút 8. I. emelet.

Gyermekeim: Frankl Tibor, született 1893. augusztus 13-án Módoson. Frankl Lili született 1895. február 10 én, ugyanott. Vagyonom nincs. Szeged, 1910. november 18-án. Kiváló tisztelettel Frankl Miksa dr.

Utóirat: A szállodában álnevet használtam, miután nem akartam, hogy ismerőseim rámtaláljanak.

A Kéméndy Bélához címzett levelet a rendőrség azonnal kézbesítette. E levélben arra kérte Frankl Kéméndyt, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg. Kéméndy ugyanis iskolatársa volt Franklinak és sokáig főtartották a barátságot.

A szegedi rendőrség az öngyilkos ügyvéd családját a halálesetről táviratilag értesítette. Frankl dr. temetése holnap délután fél háromkor lesz a szegedi közkepháztól, ahova a holttestet beszállították.

HIREK.

Színészek a bíróságnál.

— Elitált kardalcsnó. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 17.

Thalia fekkent papjai és papnői zsvajától volt ma hangos Justitia osarnoka.

Kálmán dr. kir. járásbiró citálta őket mag elé, hogy igazságot tegyen egy régebb idő óta huzódó viszálykodásban.

Még a múlt nyáron történt, hogy Gubics László színházi kellékes azt állította a kar egyik szépéről, Harmath Ilonáról, hogy eltulajdonított egy manikűr készletet. Harmath Ilona persze kérdőre vonta emiatt a szabad száju kellékest. Sőt azon sem lehet csodálkozni, hogy igazatosságában tullepte a magyarázatkerés szokásos formáit és bizony egy kicsit az arcára legyintett sértegetőjének. Azaz, hogy ez esetben nem is talál ez a szólás-mód, mert nem is annyira a képén, mint lejjebb, sőt sokkal lejjebb, a szegény kellékes bokáján töltötte ki felindulását; olyan tisztességes rugást irányzott a mondott helyre, hogy Gubics László menten belesántult. Tíz napig járt hozzá az orvos és még azon túl is csaknem egy hónapig munkaképtelen volt, amennyiben fájó bokájával nem töltötte be Hódmezővásárhelyen sem hivatását, ahol a szinlapkihordó tisztét kellett volna ellátnia.

Mindezért Gubics, doktoron és patikán kívül a bíróságnál is keresett orvoslást és ügyvédje, Révész Mór dr. útján súlyos testisértés vétsége miatt feljelentést tett Harmath Ilona, — recte Pataki Mariska ellen.

Élénk érdeklődés mellett tartották meg ma ez ügyben a tárgyalást, melyen vádlottat Vajda Iván dr. védte, míg a vádat Gruber ügyészi megbízott képviselte. Kulcsár Lajos, Beregi Sándor és Vihari Béla voltak az eset szemtanúi és az ő vallomásuk beigazolta a kulisszák mögötti háborúság tragikemikus történetét. A perbeszédnek elhangzása után az ítélkező bíró az ítélet megszövegezéséig távozásra kérte a zajos hallgatóságot, mire a jókedvű színésztrupp rágyújtva az „Eivált asszony” „Ez szörnyűség, ez szörnyűség, ez szörnyű—szörnyűség” kezdetű kardalára, elhagyta a termet, hogy pár pernyi szünet után újból betóduljon az ítélet meghallgatására.

A bíróság bűnösnek mondta ki Harmath Ilonát súlyos testisértés vétségében és a 92. §. alkalmazásával 30 korona fő- és 10 korona mellékbüntetésre ítélte, a büntetést azonban felfüggesztette. Gubics Lászlót, aki ellen a vádlott rágalmozás miatt vizonvátat emelt, felmentette és megítélt neki 96 korona kártérítést és gyógykezelési költséget, továbbá 60 korona perköltséget.

Az ítélet ellen a vádlott és a sértett fellebbeztek, míg az ügyészi megbízott megnyugodott.

— Időjárás. Az aradi meteorologiai intézet jelentése szerint e hó 18-án az időjárás: száraz éjjeli fagy.

— Tisza István és Khuen gróf utazásai. Budapestről jelentik: Tisza István gróf ma egy napi tartózkodásra Budapestre érkezett. Ma éjjel pedig néhány napra zsuti birtokára utazott. — Budapestről jelentik: Khuen-Héderváry miniszterelnök ma délután félkettőkor hazakerkezett Budapestre.

— Az aradi munkapártból. A II. kerületi aradi nemzeti munkapárt választóit e hó 18-án, péntek este fél 9 órakor a párt helyiségében (régi Lloyd) tea-asztalylal egybekötött ülésre tisztelettel meghívja az elnökség.

Kapcsolatban ezzel közöljük id. Szalay Károly kir. tanácsos, a nemzeti munkapárt II. kerületi jelöltje nyilatkozatát, mely szerint ő az aradi Polgári Párt által neki szánt I. kerületi jelöltségre nem reflektál s kéri a nevezett párt intézőségét, hogy a k. bocsájtandó listáikból az I. kerületben nevét hagyják ki.

Ugyancsak Raicu Isze, a függetlenségi párt III. kerületének hivatalos jelöltje kijelenti, hogy a jelöltséget nem fogadja el, mely közlemény közzétételére a munkapártot a lemondó jelölt írásbeli felhatalmazás alapján bíta meg.

— Az osztrák-magyar bank új fiókja. Budapestről jelentik: Trencsén vármegye husz tegu küldöttsége tisztelgett ma Lukács László pénzügyminiszternél. A küldöttség szónoka, Béla-Henrik orsz. képviselő ezt a kérelmet terjesztette elő, hogy az osztrák-magyar bank Magyarországon felállítandó fiókjainak egyikét Trencsénbe tegyék. Lukács László válaszában megígérte a kérés teljesítését.

— Majláth püspök a Borromeus-enciklikáról. Kolozsvárról jelentik: Az erdélyi katolikus status gyűlésén Majláth Gusztáv püspök, aki az elnöki tisztet töltötte be, megemlékezett a Borromeus enciklikáról, és a következőket mondotta:

— A felháborodás a protestánsok körében onnan ered, hogy a pápa leveleit nem olvasták el figyelemmel és akik elolvasták, félreértették. Ő jobban ismeri a pápa nemeslelkűségét, sem-hogy feltéhetné róla, hogy sérteni akart más-felekezetet. A pápa a modernista tanok ellen Borromeust állította oda példaképpen. Kijelentette, hogy nem az ellentétek felidézésére, hanem éppen azok eloszlatása végett elhatározta, hogy az enciklika hiteles szövegét megküldi a status tagjainak és a protestáns testvéreknek. Olvassa el mindenki figyelemmel. Lehet, hogy egyes kifejezések történelmi vonatkozásai bírálatok, ezekre nem terjed ki a osalhatatlanság dogmája, de a pápa szándékának nemes-sége kétségen kívül áll. Kéri a protestáns testvéreket, térjenek napirendre az ügy felett, amelyet ugyis csak a hazafiatlan, közéletünket megméltelyező sajtó fujt fel.

— A cseh tartománygyűlés feloszlata. Prágából táviratozzák: A nemetek és csehek között megindult egyezségi tárgyalás ma végleg meghiusult. A tartománygyűlést a napokban feloszlatják.

— Felhívás. Tisztelettel kérjük az 1910. évben alakult kereskedelmi- és iparvállalatok, tudományos, művészeti, jótékonyági és társadalmi egyesületek és körök vezetését, hogy az *Aradi Közlöny* jövő évi nagy naptárának címjegyzéke részére a vezetés, felügyelő-bizottság, választmány teljes és pontos névsorát mihamarább beküldeni sziveskedjenek, mert különben az intézmény nem juthat be a naptárba.

— Balla Frigyes állása. Az iskolaszék ma tartott rendkívüli ülésén vette át a jogügyi bizottság véleményét, melyet ez az iskolaszék megkeresése folytán hozott meg. A miniszter, mint ismeretes, leirt, hogy írják ki a pályázatot Balla állására, mert őt megválasztott rajztanárnak el nem ismeri. A jogügyi bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a város mint iskolafenntartó ne tegyen eleget a miniszter meghagyásának hanem meri senki minden rendelkezésre álló jogos eszközt és élmény panasszal a köziga gatási bizottsághoz. Az iskolaszék azonban még most nem teszi meg ezt az utolsó lépést. Barabás Béla ugyanis azt indítványozta, hogy tájékoztassa Arad város törvényhatósága a minisztert arról a közhangulatról, mely ebből az ügyből keletkezett és győzze őt meg arról, hogy a város közönségének óhaja Ballát tanári állásában megtartani. Ha a miniszter ezt látja forja, akkor bizonyára nem ragaszkodik a pályázat kiírásához. Varjassy Lajos polgármester is osztozott eme véleményben és az ő javaslatára ki is mondotta az iskolaszék, hogy az ügyet átteszi a közgyűléshez, megkéri, hogy írjon fel a miniszterhez Balla érdekében és ennek a feliratnak átadására kérje fel Urbán I. a főispánt és Varjassy Lajos polgármestert.

— Rendőrörsem a Károlyi-hidon. Aradváros tanácsa átírt a várnegye alispánjához, hogy a megye gondoskodik arról, hogy a nemsokára megnyíló Károlyi Gyula hid zsigmondházi részét a gondoskodik rendőri kéznelről a közbiztonság megvédésére. Ez az írat azért vált szükségessé, mert a hid zsigmondházi része közgazgatásilag nem tartozik Aradvárosihoz.

— Eljegyzés. Zakariás József dr. szamosújvári nyug. m. kir. fegyintézeti főorvos fia, Jenő, okleveles gazdász, eljegyezte Nórák Péter vaszojai nagybirtos, aradi faraktár tulajdonos leányát, Erzsikét.

— Kell Manó cég ajánlja birneves ke-
lengyebarisnyait és ruhadisz remekeit. Tele-
fon szám 673. 652

— A csálai legelők. Ma délután három órakor az érdekelt gazdák bevonásával tartott ülésén a mezőgazdasági bizottság foglalkozott a földművelésügyi miniszternek az a leiratával, melyben tudatja, hogy hajlandó a csálai erdőben 117 hold területet állattenyésztési célokra átengedni évi 50 korona holdankénti bérért. A megjelent gazdák közül igen sokan szólaltak fel és valamennyinek az volt a véleménye, hogy a földetből csináljon legelőt a város, mert takarmány termesztése a gazdáknak nincs szükségük és kérik, hogy a város vegye bérbe, még ha két évan át pótdárból is fizeti a 12 ezer korona bért. Tegye ezt azért, mert a legelőt átengede lovassági gyakorlótérnek és ebből jövedelme van. A bizottság ezek alapján azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a város vegye bérbe a 117 holdat 50 koronás bér mellett, de kérje meg a minisztert, hogy ama két év alatt, míg a legelő elkészül, engedje el a bért és a terület bekerítéséhez szükséges faanyagot az állami erdőből becsása a város rendelkezésére.

— Az új fa- és fémipari szakiskola. Ma több órán át tartó tanácskozás folyt a városházán a város képviselői és a kereskedelmi miniszter megbízottjai, Péterffy Lajos miniszteri tanácsos és Vigh Albert főigazgató között az építendő fa- és fémipari szakiskola ügyében. A küldöttek megnézték a Mittelmann-féle telket, amelyet a város az új iskola céljaira felajánlott. A város a telken kívül ötszáz ezer koronát is rendelkezésre bocsájt a miniszternek a Weitzer-alap jövedelméből, ha az iskolát a város kívánságához és igényeihez képest építi meg. A miniszteri tanácsos jegyzőkönyvbe vétette a megbeszélés anyagát, jelentést tesz a kereskedelmi miniszternek, aki döntését majd leiratban tudatja a várossal. Az értekezlet eredményéről nem adtak ki tudósítást.

— Kormányválság Angliában. Londonból jelentik: Az angol kormányválság rohamosan közeledik a kibontakozás felé. A király környezetéből kiszivárgott hírek szerint a király elfogadta Asquith lemondását. A miniszterelnök eszerint december elsején megvillik állásától. Utóda hír szerint ifj. Salisbury lord lesz.

— Az örült gyilkossága. Paksról írják: Kajdács tolna negyei községben egy örült fiú rémes gyilkosságot követett el édes anyja ellen. Varga Istvánné 64 éves asszony együtt lakott elm-beteg fiúval, a ki tegnap rohamában egy székkel úgy fejbavágta édes anyját, hogy azt a vér elborította. A vér láttára az örült valósággal furiává változott, ráugrott anyjára és össze-vissza taposta, míg anyja meghalt. A gyilkos fiú most anyja hulláját badobta a felcső helyre. A gyilkos fiú azután az utcára ment és ott mindenkinek eldicsekedett szörnyű tettével. A hatóság letartóztatta és Szekszárdra szállította. Az áldozaton megejtett orvosi boncolás kiderítette, hogy a gyilkos 30 sérülést ejtett anyján, melyek közül a legtöbb halálos volt.

— A brassói gyilkosság. Brassóából jelentik, hogy letartóztatták Balogh György napszámost, aki bevallotta, hogy ő ölte meg Stoff egyházfi. Balogh összejárt az ottani Stoff családja felé és megengedte a lakásba. A család ugyanis látta, hogy Stoff 1150 koronát kihozott a takarékpénztárból. Ezt a pénzt Balogh el is rabolta s anyjához küldte.

— Érdekes verseny. A hölgyek világában bizonyára a legerősebb sport a háztartás vezetése, s amint a férfiak között a sportolás szerepének napról-napra több hívet, a nők között a verseny főleg arra a tételre szorítkozik, hogy ki a legjobb háziasszony. Ezen a tételre érdekes versenyt szándékozik rendezni a január elsején megjelenő A Szépség című újság, amely versenyt hirdet összes előfizetői számára, még pedig arra nézve, hogy ki bírja a legjobb konyhai receptet és a legjobb háztartási tanácsot beküldeni a lap szerkesztőségének. A lap magas pályadíjakat tűzött ki a versenyre, amely minden félévben megújítatik s minden félévben nyer elbírálást. A legjobb konyhai receptek és legjobb háztartási tanácsok beküldői nemcsak a lapot kapják egy esztendőig ingyenesen, hanem magas pályadíjakban is részesülnek. A Szépség, amelyről már most megjelenése előtt is köztudomásúvá vált, hogy Magyarországnak legváltozatosabb, legélénkebben szerkesztett, illusztrált női szemléje lesz s amely mindennel fog foglalkozni, ami a hölgyeket érdekeli, tartalmas divatreszen kívül a szépségápolás, háztartás, konyha, nőemancipáció, jótékonyág kérdéseivel is foglalkozik, tartalmas és eredeti szépirodalmi részével is sok hívet fog szerezni magának s noha terjedelemben messze túl haladja az összes, nők számára szerkesztett lapjainkat, ára mégis: félévre három korona, egész évre 6 korona, amely előfizetési díjak A Szépség kiadóhatalának, (Budapest, V., Pannonia-utca 2/o sz. küldendő be.)

— Tamasdán István dr. fogorvos Batthyány-
utca 30. sz. 4006

— Születések és halálozások. Az aradi anyakönyvi hivatalban november hó 17 én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be: Született: Reinhammer Gyula máv. főellenőr Klára Margit nevű leánya, Socoric György kőművessegéd Mária nevű leánya, Nagy Lajos cipészsegéd László nevű fia, Beke Mihály villamoszerelő Margit nevű leánya, Szabó Pál boltiszolga (ikrek) Pál és Illés nevű fia, Szirmai Károly banktisztviselő Anna nevű leánya, Dautsch Mór mázoló Sándor nevű fia. Meghalt: Szeglya Anna 3 és fél hónapos leány, Peri Flóra 9 hónapos leány, Guthier Rezső 1 éves fiú, Szücs György 5 éves fiú, Ötv. Németi Sándorné 72 éves, Ivanovits József 8 hónapos.

— Kintzler Zoltán chronometter órák és ókszerész, a m. kir. államvasutak órása üzletét Arad, Boros Béni-tér 8. az. alá helyezte át, mely körülményre fölhívjuk olvasó aközönség figyelmét. 4235

— Elvezett a hó 16-án este fél 6 és 7 óra között a Magyar-utca és Weitzer János-utca keresztlő a Hungária-kávéházig terjedő uton egy briliáns fülöngyű. A becsületes megtaláló kéri, hogy azt Schmidt Jánosné úrnőnek Magyar u. 23. szám alatt átadni sziveskedjék, hol illő jutalomban részesül. 4235

— Cocus lábtörők, cocus szőnyeg, fűrdő gépek, parquet kefe és fényező gép, kefe-seprők, szőnyeg seprűgép, parquet fénymazak és más tisztítószer, porolók, szesz, bor, must, szoba és fűrdő hőmérők, látszóvevők és női bőr és selem tászkák legnagyobb raktára Hegedűs Gyula üzletében Aradon, Andrassy-tér 16. Telefon 506. szám. 1761

— A hölgyközönség bec és figyelmébe ajánlom teljesen új árakkal felszerelt áruraktáramat női-és férfi-divatú cikkben, valamint szőnyeg nagy-raktáramat. Elvem, mint kezdő egyén: nagy forgalom, kevés haszon. Megemlítem még, hogy elvállalok minden kivitelű női-ruhák elkészítését teljesen és pontosan. Kiváló tisztelettel Német István, Arad, Andrassy-tér 20. 4241

— Francia likörök legbiztosabb készítésére. — házilag — a likör aroma 1 fűveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

— Az árutatók figyelmét tisztelettel fölhívjuk arra a körülményre, hogy az Aradi Közlöny vasuti állomásnál nem a csomagszállító részvénytársaság alkalmazottjánál, hanem lapunk külön megbízottjánál kapuató az állomás előtti téren

Nyomatványok beszerzésénél járjuk forduljon lapunk nyomdájához, hol igen méltányos áron, esemes tiszta kivitelű nyomatványokat készitünk. Nyomaték olyan modernül van berendezve, ahol bármily igényeket is ki tudunk elégíteni. Készitünk névjegyeket, levélpapírokat, horitékot, számlákat, gyászjelentéseket, bármilyen kereskedelmi és ipari nyomatványokat, könyveket, műveket a leggyorsabbá a legolcsóbbá. Kérjük szükséglet esetén hozzánk bizalommal fordulni.

Sunlight Szappan

teljesen ment káros hatással alkatrészekből és felülmulatlan tisztító erejű, úgy hogy bármilyen mosásmódszerrel is az eredmény minálgy egyformán kielégítő.

Kettős darab 30 fillér.
Nyolcszögletű darab 16 fillér.
352

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Vidéki tudósítóinkat és olvasóinkat tisztelettel kérjük, hogy a naptár számára közlegük címtárát a legsürgősebben beküldeni sziveskedjenek. Az ezt tartalmazó levélborítékra ez a szöveg irandó: „Naptár.”

Telefon

Porosz sz
Porosz leg
Kétszer mosott ost.
Rostált daru
jutányos ár)

APRO HIRDETÉ**Zálogházba**

kiváltott arany, ezüst-
gyémánt-árakat vesz és el-
ad **Farkas Streicher**
Arad, Tökölly-tér I. 2974

*Két vegyeskereske-
dés szakmabeli jobb
segédet és egy tanu-
lót keresek azonnali
belépésre. Ugyanott
egy üzletberendezés
eladó. Hirschmann
Márk, Soborsin. 4267*

Keresek egy fiatal

ügyes kiszolgáló fűszeres segédet,
december 1-hő 1-sei belépésre. Ajánl-
kozók küldjék be ajánlatukat
Grosz Simon, Vulkán. 4267

Kiadóhivatali teendőkből

és nyomdai munkák felvételében
(hirdetések és nyomdai munkák
akvirálásában is) teljesen jártas
fiatalember, tartós állást keres.
Megkereséseket „Szorgalom 28”
jelige alatt a kiadóhivatal tovább-
bit. 4266

Könyvelő

több évi gyakorlattal, esti foglal-
kozást keres. Cim a kiadóhivatal-
ban. 4264

Fogtechnikus gyakornoknak

felvétetik egy négy középiskolát
végzett fiú. Cim a kiadóban. 4286

Aki a Révai Nagy Lexikonát

megvenni óhajtja, attól átveszem
a már elavult Pallas Lexikont. A
Révai Lexikont részletfizetésre is
szállítom. — Veszek legmagasabb
árban egész könyvtárakat és hang-
jegyeket, 90,000 kötetes köcsön-
könyvtár és 30,000 kötetes zenemű-
kölcsonzó intézet. üzleti könyvek
gyári raktára. Kerpel Izsó könyv-
és papirkereskedése, Aradon. 525

Jutarsia

festésre és égetésre új genréű fa-
diszmiáruk összes kellékekkel
megérkeztek. Bájos újanságok
megtekintésére érdeklődőket szíve-
sen látja vétel kötelezettsége nél-
kül, Krausz Paulin, Színházépület.
Telefon 511.] 511

Woa.

konyak, bor
netták kaphatók in. s Fia
könyv és papirkereskedésében
Arad, Andrassy-tér 16. 671

Hoffmann Sándor

Arad, (színház-épület.) Női- és
leányfelöltők és télikabátok a leg-
ujjába kivitelben érkeztek! Verse-
nyen kívüli árak! 4268

Kassinger-utca 5. szám

alatt egy 5 szobás, külön zárt fo-
lyosóval, mellékhelyiségekkel für-
dőszobával, ellátott úri lak min-
den órában kiadó. Bővebbet
ugyanott. 4042

Házasság céljából úri ember
ismeretségét kere-
sem, 20 éves szőke, 50000.— ko-
rona hozománnyal, később nagyobb
örökséggel. Komoly gondolkozásu
csinos férfiak, ha vagyontalanok
is, irjanak e címre: L. Schlesinger,
Berlin 18. 8919

816—1910 g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazda-
sági széke a fajaromos hid jobb-
partú hidfőjénél levő ház eladása
iránt folyó év november hó 21-én
d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár: 1000 korona.
Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 5%-a készpénzben vagy
elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni
szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan
a szóbeli árverés megkezdése előtt
nyújtandók be s csak akkor vé-
tetnek figyelembe, ha azokhoz a
bánatpénz mellékelve van s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy
az árverési feltételeket ismeri és
elfogadja.

Az árverési feltételek a gaz-
dasági tanácsnok urnál az árve-
rést megelőzőleg is megtekin-
hetők.

Arad szab. kir. város gazdasági
székének 1910. évi november hó
7-én tartott üléséből.

Kiadta:
a gazdasági szék.

ab

Aradi fő

ÉLES ÁR.

csemege- és fűszernagykeres-
nél.

Goics János

cipő felsőrész készítő.

Van szorencsém a t. helybéli
és vidéki cipész mester urak fi-
gyelmét felhívni Arad, Háltér 13.
szám alatt megnyílt

**cipőfelsőrész ké-
szítő üzletemre.**

Készítek minden e szakba vágó
munkákat a legszebb kivitelben,
szolid árak mellett. 4177

Kitünő tisztelettel

Goics János.**Szalkai Arminné**

himző és fehérneművállalata

Arad, Weitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek kelen-
gyék készítése rövid idő alatt a
legfinomabb hozzávalókkal, első-
rendű kivitelben készülnek. 4091

**Uri leányok
fehérnemű varráshoz és
himzéshez oktatásra fölvé-
tetnek.**

Egy ügyes

kifutó fiú

felvétetik.

O
megvételre

4701—1910. pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége
az Ovár-tér lecsapolásához szüksé-
ges vízi művek engedélyezését kéri.

Mint hogy a vízi művek létesí-
tése ellen észrevétel nem merült
fel, a kérvényt, terveket és mű-
szaki leírásokat, valamint az aradi
m. kir. kulturmérnöki hivatal és
az aradi m. kir. folyam mérnöki
hivatal szakértői észrevételeit Ara-
don, a városháza I. emeletén levő
mérnöki hivatalban 1910. október
24-től 1910. november 23-ig ter-
jedő 30 napi időtartamra az 1885.
t.-c. 163. §-a értelmé-
ben.

közszemlére kiteszem azzal-
hogy jogában áll érdekelteknek
azokat a hivatalos órák alatt be-
tekinteni és esetleges ellenvéte-
seiket a közszemlére kitétel ideje
alatt a polgármesteri hivatalban
írásban benyújthatják, vagy az
alább megjelölt tárgyaláson szó-
val előterjeszthetik, amennyiben
ellenvéteiket kellő időben elő
nem terjesztik, a határozat a ké-
sőbb esetleg előterjesztendő ellen-
vetések figyelembe vétele nélkül
fogok határozni.

Egyidejűleg a helyszíni tár-
gyalás megtartására határidőül
1910. év november hó 28-ik nap-
jának délelőtt 9 óráját Aradon, a
városháza I. emeletén levő ta-
nácsteremben találkozással kitü-
zöm és arra az érdekelteket jelen
hirdetménnyel meghívom.

Arad, 1910. október 21-én.

Varjassy,
polgármester

apitta-

Határidő: 1910. december 15-ig.

4.

A kiadandó új részvényekre a jelenlegi részvényeseknek elővételi joguk van, mely legkésőbb 1910. december 15-ig gyakorlandó. Azon részvényesek, akik elővételi jogukat ezen időig nem gyakorolják, igényeiket elvesztik és az ilyképp kiadandó új részvények szabad kézből való értékesítésére az igazgatóság jogosított.

5.

Minden lebélyegzés végett bemutatandó két régi részvény alapján egy új részvényre, egy régi részvény, vagy két részvény-utalvány alapján pedig egy fél részvénynek megfelelő részvény-utalványra gyakorolható az elővételi jog.

Egy részvény-utalvány alapján egymagában elővételi jog nem gyakorolható.

6.

A részvények, vagy részvény-utalványok, melyek alapján az elővételi jog gyakorolható, intézetünk központjában bemutatandók és azon körülmény, hogy az elővételi jog érvényesítetett, a részvény, vagy részvény-utalvány lebélyegzése által (Elővételi jog gyakorolva 1910.) állapítatik meg.

7.

A befizetések részvényenként a következő határidőkben teljesítendőek:

1. 1910. november hó 11-től 1910. december hó 15-ig az elővételi jog gyakorlása alkalmával 250 korona és a fokozatos bélyeg-illeték.

2. 1911. január hó 31-ig 250 korona és 1911. január 1-től számított 6%-os kamat.

A fizetésről ideiglenes elismerőny állapítatik ki.

A folyó éven teljesített részletbefizetések után a befizetés napjától 1910. december 31-ig 5%-os kamat fog megtérítettni.

Minden késedelmes befizetés után 6%-os késedelmi kamat fizetendő.

8.

Valamennyi részlet és a bélyegilleték befizetése után, az ideiglenes elismerőnyek új részvényekkel illetve részvény-utalványokkal lesznek kicserélve az igazgatóság által meghirdetendő időben.

9.

9. Az új részvények és részvény-utalványok tulajdonosai 1911. január hó 1-től kezdve az üzleteredményben, valamint az alapszabályok szerint a részvényeseket megillető összes jogokban a régi részvényesekkel egyenlően részesednek.

Ezer közgyűlési határozat alapján az intézet jelenlegi részvényesei fizetellel felhívotnak, hogy az őket megillető elsőbbségi jogukat folyó évi november hó 11-től december hó 15-ig terjedő határidőben minden igényük különbeni elvesztésének terhe alatt gyakorolják.

Arad, 1910. november hó 11.

ARADI IPAR- ÉS NÉPBANK

Szalay Károly s. k. Hehs s. k.